

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Politické aspekty a jejich vliv na rozvoj územní
samosprávy**

(případová studie města Bohušovice nad Ohří)

František Řezáč

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

František Řezáč

Ekonomika a management

Název práce

Politické aspekty a jejich vliv na rozvoj územní samosprávy (případová studie města Bohušovice nad Ohří)

Název anglicky

Political aspects and their influence on the development of territorial self-government (case study of the town of Bohušovice nad Ohří)

Cíle práce

Bakalářská práce řeší problematiku spojenou s místní samosprávou vybrané obce – město Bohušovice nad Ohří. Cílem práce je politická analýza v rámci tří volebních období. Práce popisuje formu hlasování, mechanismus volby do zastupitelstev obcí v České republice a bude posouzen převládající způsob volby. Dalším cílem práce je rozbor socioekonomické situace v obci a její vliv na výsledky voleb do zastupitelstva. Práce identifikuje aktéry politického procesu v obci (politické subjekty apod.) a analyzuje výsledky voleb do obecního zastupitelstva.

Metodika

Práce bude mít charakter případové studie, jelikož bude využit výzkumný přístup, který zohledňuje odlišnosti v různých obcích na základě velikosti obce. Ke sběru informací bude využita odborná literatura a další standartní metodologické postupy využívané v politologii, především komparace. Práce bude taktéž postavena na datech získaných prostřednictvím Českého statistického úřadu (www.volby.cz) a na rozhovorech se zastupiteli obce.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

místní samospráva, komunální volby, zastupitelstvo obce, majetek obce, rozpočet obce, Bohušovice nad Ohří, volební strana

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S.; GONGALA, P.; GREGOR, K. Dvacet let komunálních voleb v ČR. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-381-3.
- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- ČMEJREK, J.; ČOPÍK, J. *Veřejná správa*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta. 2016. ISBN: 978-80-7394-578-7.
- KADEŘÁBKOVÁ, J.; PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Sylvie Kobzev Kotásková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Politické aspekty a jejich vliv na rozvoj územní samosprávy (případová studie města Bohušovice nad Ohří)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Sylvii Kobzev Kotáskové, Ph.D. za odborné vedení mé práce a za její čas, který mi věnovala při zpracování práce. Dále bych chtěl poděkovat zastupitelům obce Bohušovice nad Ohří Mgr. Ivanu Kožíškovi, Mgr. Martinu Kroufkovi, Monice Kroufkové, Jiřímu Korandovi a Galině Zemanové za poskytnuté rozhovory a hodnotné informace pro výzkumnou část práce.

Politické aspekty a jejich vliv na rozvoj územní samosprávy (případová studie města Bohušovice nad Ohří)

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na komunální politiku a její vliv na rozvoj obce. Práce je zpracována formou případové studie města Bohušovice nad Ohří ležící v Ústeckém kraji v okrese Litoměřice. Cílem práce je charakterizovat hlavní socioekonomické a demografické ukazatele obce, identifikovat aktéry politického procesu v obci, analyzovat výsledky komunálních voleb v letech 2010, 2014 a 2018 a definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Teoretická část se zaměřuje na organizační strukturu samosprávy a charakterizuje komunální volby v ČR.

Praktická část charakterizuje demografickou strukturu obyvatel obce, analyzuje zájem občanů o komunální politiku a zkoumá strukturu zastupitelstev ve sledovaných volebních obdobích a její vliv na hospodaření obce.

V závěru práce jsou zodpovězeny výzkumné otázky, týkající se fungování sledované obce Bohušovice nad Ohří. Jedním ze závěrů práce je zjištění, že hlavními politickými aktéry v obci jsou členové rady obce, jejíž personální složení je velmi stabilní. Tento orgán je klíčový při formulování rozvojových a investičních cílů ve městě. S odchodem starosty obce a personální změnou na pozici vedoucího odboru správy majetku obce začalo město vyšší mírou využívat dotační programy a začalo pracovat s proinvestičními rozpočty.

Klíčová slova: Bohušovice nad Ohří, Hrdly, samospráva, komunální volby, volební strana, zastupitelstvo obce, rozpočet obce, investice

Political aspects and their influence on the development of territorial self-government (case study of the town of Bohušovice nad Ohří)

Abstract

The bachelor thesis is focused on municipal politics and its impact on development of the municipality. The bachelor thesis is processed in the form of a case study of the town of Bohušovice nad Ohří, located in Ústecký region in the Litoměřice district. The aim of the thesis is to characterize the main socioeconomic and demographic indicators of the municipality, identify the actors of the political process in the municipality, analyze the results of municipal elections in 2010, 2014 and 2018 and define the character of the decision-making process of the local self-government in the area of municipality development.

The theoretical part focuses on the organizational structure of self-government and characterizes municipal elections in the Czech Republic.

The practical part characterizes the demographic structure of the municipality, analyses the citizens interest in municipal politics and examines the structure of councils in the monitored election periods and its impact on the economic management of the municipality.

At the end of the thesis, research questions concerning the functioning of the monitored municipality of Bohušovice nad Ohří are answered. One of the conclusions of the thesis is the finding that the main political actors in the municipality are elected representatives from the municipal council, whose staff is very stable. This municipal authority is the key authority in the formulation of development and investment goals in the municipality. With the departure of the town mayor and the personal change in the position of the head of the municipality's property management department, the city began to use subsidy programs to a greater extent and began to work with investment budgets.

Keywords: Bohušovice nad Ohří, Hrdly, self-government, municipal elections, electoral party, municipal council, municipality budget, investment

1 Obsah

1	Obsah	8
2	Úvod	12
3	Cíl práce a metodika	13
3.1	Cíl práce	13
3.2	Metodika	13
4	Teoretická východiska	15
4.1	Samospráva a její orgány	15
4.1.1	Samospráva	15
4.1.2	Orgány obce	16
4.1.3	Zastupitelstvo	16
4.1.4	Rada obce	17
4.1.5	Starosta	18
4.1.6	Obecní úřad	18
4.1.7	Tajemník obecního úřadu	18
4.1.8	Výbory	19
4.1.9	Komise	19
4.2	Volby do zastupitelstev obcí	20
4.2.1	Funkce voleb	21
4.2.2	Volební systém	21
4.2.3	Volební obvody	23
4.2.4	Volební klauzule	24
4.2.5	Volební formule	25
4.2.6	Forma kandidatury	25
4.2.7	Volební kampaň	27
4.2.8	Povolební spolupráce	28
4.3	Financování obce	29
4.3.1	Rozpočet obce	29
4.3.2	Rozpočtová bilance	29
4.3.3	Rozpočet jako nástroj pro prosazování cílů municipální politiky	30
5	Vlastní práce	32
5.1	Socioekonomická a demografická charakteristika obce	32
5.1.1	Geografie	32
5.1.2	Historie obce	33
5.1.3	Občanská vybavenost	34
5.1.4	Obyvatelstvo	36

5.2 Komunální volby.....	39
5.2.1 Výsledky komunálních voleb 2010	39
5.2.2 Výsledky komunálních voleb 2014	41
5.2.3 Výsledky komunálních voleb 2018	42
5.3 Analýza komunálních voleb.....	43
5.3.1 Volební účast	43
5.3.2 Volební kampaň.....	44
5.3.3 Sociodemografická charakteristika kandidátů	45
5.3.4 Vítězné koalice	48
5.3.5 Stabilita zastupitelstva obce.....	48
5.3.6 Výsledky v okrscích.....	49
5.3.7 Preferenční hlasování.....	51
5.4 Orgány obce	52
5.4.1 Organizační struktura.....	52
5.4.2 Zastupitelstvo obce	53
5.4.3 Rada obce.....	54
5.4.4 Výbory	55
5.5 Finance	56
5.5.1 Rozpočet	56
5.5.2 Investice	58
6 Závěr	61
7 Seznam použitých zdrojů	63
7.1 Seznam použitých zdrojů	63
7.2 Internetové zdroje.....	64
7.3 Legislativa	66
7.4 Jiné zdroje	66
7.5 Rozhovory se zastupiteli	66
8 Přílohy.....	67
8.1 Tabulky	67
8.2 Obrázky	68
8.3 Otázky v rozhovorech	73
8.3.1 Komunální volby	73
8.3.2 Komunální politika	73
8.3.3 Investice	74
8.3.4 Výbory	74

Seznam obrázků

Obrázek 1 znak města Bohušovice nad Ohří	32
Obrázek 2 katastrální mapa města Bohušovice nad Ohří.....	32
Obrázek 3 povodeň 2013	34
Obrázek 4 Organizační struktura v obci.....	53
Obrázek 5 Kostel svatého Prokopa a Mikuláše.....	68
Obrázek 6 Obecní úřad Hrdly	69
Obrázek 7 Radnice Bohušovice nad Ohří	69
Obrázek 8 Přístavba ZŠ Bohušovice.....	70
Obrázek 9 Cyklostezka Bohušovice – Hrdly	70
Obrázek 10 Placené parkoviště v ulici Nádražní	71
Obrázek 11 Neplacené parkoviště u nádraží	71
Obrázek 12 Placené parkoviště v ulici Nová	72
Obrázek 13 Budova hasičské zbrojnice	72

Seznam tabulek

Tabulka 1 Minimální počet petičních podpisů pro kandidaturu NK a SNK.....	26
Tabulka 2 Dojíždění do zaměstnání	38
Tabulka 3 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2010)	40
Tabulka 4 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2010).....	40
Tabulka 5 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2014)	41
Tabulka 6 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2014).....	42
Tabulka 7 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2018)	42
Tabulka 8 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2018).....	43
Tabulka 9 Vývoj věkové struktury kandidátů	45
Tabulka 10 Podíl kandidátů ženského pohlaví.....	46
Tabulka 11 Podíl vysokoškolsky vzdělaných kandidátů	46
Tabulka 12 Voliči v seznamu (2018).....	50
Tabulka 13 Rozpočet obce (2010-2021)	57
Tabulka 14 Výsledky voleb v okrscích (2010)	67
Tabulka 15 Výsledky voleb v okrscích (2014)	67

Tabulka 16 Výsledky voleb v okrscích (2018)	67
Tabulka 17 Zvolení kandidáti (2010-2018)	68

Seznam grafů

Graf 1 Počet obyvatel v obci	36
Graf 2 Přírůstek obyvatel v obci	37
Graf 3 Vývoj počtu obyvatel věkových kategorií	37
Graf 4 Vývoj nezaměstnanosti v obci	38
Graf 5 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci	39
Graf 6 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2010).....	40
Graf 7 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2014).....	41
Graf 8 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2018).....	43
Graf 9 Volební účast	44
Graf 10 Stranická příslušnost kandidátů v obci	47
Graf 11 Složení vítězných koalic	48
Graf 12 Vývoj stability zastupitelstva obce	49
Graf 13 Volební účast v okrscích.....	49
Graf 14 Platné hlasy v okrscích	50
Graf 15 Vývoj zadluženosti a stavu na bankovních účtech	58

2 Úvod

Komunální politika je jednou z úrovní správy věcí veřejných, která náleží k základním principům demokratického systému. Obyvatelé obcí se díky ní mohou aktivně zapojit do řízení obce, tedy svého bezprostředního okolí. Územní samospráva malých obcí s sebou přináší určitá specifika. V malých obcích je politické spektrum obvykle omezené. V mnoha případech nemají politické strany a politická ideologie v obci žádný význam. Dalším specifikem komunální politiky je omezený rozpočet, který často dostačuje pouze na pokrytí běžných výdajů obce. Vedení obce tudíž chybí prostředky na investiční výdaje.

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku komunální politiky a jejího vlivu na rozvoj územní samosprávy. Práce je zpracována formou případové studie města Bohušovice nad Ohří a je zaměřena na proměnu politické situace v období 2010-2021 a její vliv na hospodaření obce.

Důvodů, proč byla obec Bohušovice nad Ohří vybrána, je několik. Prvním důvodem je autorova místní příslušnost, díky které disponuje přehledem o dění v komunální politice obce. Druhým důvodem je složení města ze dvou rozdílně velkých místních částí (Bohušovice nad Ohří a Hrdly) a s tím související problematika přerozdělování finančních prostředků mezi nimi. Třetím důvodem je dlouhodobá stagnace na poli místní komunální politiky. V obci působil již od roku 1990 bývalý starosta Ivo Hynl, který se své funkce zřekl v roce 2017, díky čemuž došlo po dlouhé době k velké personální změně. Po jeho boku stáli další významní političtí aktéři, kteří si vytvořili úzké osobní vazby s voliči a dále nastolují politickou agendu v obci.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou část, která líčí systém samosprávy a systém komunálních voleb, a praktickou část, která se zabývá socioekonomickou a demografickou charakteristikou obce, výsledky komunálních voleb ve sledovaném období, charakteristikou řízení obce a jejím hospodařením.

3 Cíl práce a metodika

3.1 Cíl práce

Tématem bakalářské práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí se zaměřením na město Bohušovice nad Ohří ležící v Ústeckém kraji, přesněji v okrese Litoměřice. V bakalářské práci jsou stanoveny v rámci zvoleného tématu následující cíle:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické a demografické ukazatele obce.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci.
3. Analyzovat výsledky voleb do zastupitelstva obce.
4. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Na základě teoretického výzkumu jsou pro praktickou část stanoveny další dílčí výzkumné otázky:

- Došlo ve sledovaném období k nárůstu počtu kandidátů starších 60 let a poklesu kandidátů mladších 40 let?
- Jsou kandidátní listiny v místním politickém systému tvořeny pouze z nezávislých kandidátů?
- Kolik členů zastupitelstva získalo svůj mandát díky preferenčním hlasům?

3.2 Metodika

Při vypracování bakalářské práce byl využit výzkumný přístup, který zohledňuje odlišnosti a specifika politického procesu obcí různých velikostí. Práce má charakter případové studie. Ke sběru informací byly v praktické části využity dvě základní techniky – studium relevantních dokumentů a statistických dat a dotazování vybraných zastupitelů obce.

Mezi relevantní studované dokumenty patří zápisy z jednání zastupitelstva a strategický plán rozvoje města Bohušovice nad Ohří. Ke sběru statistických dat byly využity internetové stránky Českého statistického úřadu a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Dotazování proběhlo formou rozhovorů, přičemž část z nich proběhla vzhledem k pandemické situaci v online prostředí. Rozhovory byly vedeny se zastupiteli obce, kteří jsou buď členy rady, opozice či jednoho ze tří výborů, a byly polostrukturované. Kromě

osnovy otázek položených každému zastupiteli byly respondentům položeny i otázky týkající se přímo jejich osoby v rámci komunální politiky. Přepis položených otázek je k nahlédnutí v přílohách práce.

Ke sběru dodatečných informací o městě Bohušovice nad Ohří byly využity internetové stránky města.

4 Teoretická východiska

4.1 Samospráva a její orgány

Komunální politika se uskutečňuje v prostředí místní samosprávy, která je realizovatelná pouze v prostředí státu. Se státem je spojena veřejná moc, tedy schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů, které nejsou s tímto orgánem v rovnoprávném postavení. V případě výkonu veřejné moci nezákonnou a nesoudní formou hovoříme o veřejné správě. (Koudelka, 2007)

Veřejná správa se může realizovat třemi formami: státní moc, samospráva a jiné veřejnoprávní korporace. Stát je nositelem veškeré veřejné moci. Může z ní však část přenechat jiným subjektům. Územní samospráva se podílí na výkonu zbývající veřejné moci. Stát svěřuje zbývající veřejnou moc subjektům nestátního charakteru k samosprávnému obhospodařování. Tato moc je od moci státní odvozena a nesmí s ní být v rozporu. (Balík, 2009)

4.1.1 Samospráva

Samospráva je součástí veřejné moci a vedle státní správy tvoří druhou nejdůležitější část veřejné správy. Tímto způsobem je podpořena dělba moci ve státě, jelikož samospráva decentralizuje veřejnou moc a brání tedy jejímu možnému zneužití. (Koudelka, 2007)

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“ (§ 1, 2 zákona č. 128/2000 Sb.)

Z hlediska vertikální dimenze se v prostředí české komunální politiky jedná o smíšenou veřejnou správu, tzn. že místní úřady a jejich kompetence jsou určeny jak místními, tak vyššími vládními orgány. (Heinhelt, Hlepas, 2006)

Díky tomu má obec samostatnou a přenesenou působnost. V přenesené působnosti se jedná o výkon státní správy, který byl zákonem svěřen orgánu obce. V samostatné působnosti pečuje obec o rozvoj svého území a o potřeby místních občanů. Obec si podobné

záležitosti spravuje sama. Povinnosti může obec ukládat pomocí obecně závazné vyhlášky. Zasáhnout do samostatné působnosti obce mohou státní a krajské orgány, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to jen zákonem stanoveným způsobem. (Čmejrek, Čopík, 2016)

4.1.2 Orgány obce

„Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse.“ (§ 5 zákona č. 128/2000 Sb.)

4.1.3 Zastupitelstvo

Obecní zastupitelstvo je základním orgánem obecní samosprávy. O jeho složení rozhodují přímo občané obce v komunálních volbách. Počet členů zastupitelstva závisí na počtu obyvatel daného samosprávného území.

- do 500 obyvatel	5 až 15 členů
- od 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
- od 3000 do 10000 obyvatel	11 až 25 členů
- od 10000 do 50000 obyvatel	15 až 35 členů
- od 50000 do 150000 obyvatel	25 až 45 členů
- od 150000 obyvatel	35 až 55 členů

Zastupitelský mandát vzniká zvolením. Zastupitel vykonává svůj mandát osobně, má právo předkládat obecním orgánům návrhy na projednání, vznášet dotazy a připomínky na radu obce, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec a na vedoucí příspěvkových organizací, které byly založeny samotnou obcí. Dále má právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu a od zaměstnanců právnických osob, které obec založila či zřídila, informace ve věcech, které souvisí s výkonem jeho funkce. Člen zastupitelstva obce je povinen účastnit se zasedání obecního zastupitelstva, případně dalších orgánů obce, pokud je jejich členem. Je povinen plnit úkoly uložené těmito orgány a hájit zájmy občanů. V případě střetu zájmů je zastupitel

povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání. Orgán obce následně rozhoduje, zda existuje důvod pro vyloučení z projednávání a rozhodování této skutečnosti. (Čmejrek, Čopík, 2016)

Zastupitelstvo obce rozhoduje v rámci samostatné působnosti obce. Schází se dle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva svolává a řídí starosta obce. Zasedání zastupitelstva je veřejné. K platnému usnesení zastupitelstva obce, volbě či rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny hlasů všech členů zastupitelstva obce. Pro jakékoliv jednání a usnesení je nezbytná přítomnost nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce, jakožto přímo volený orgán, ovlivňuje podobu dalších orgánů obce a přenáší na ně svou legitimitu. Zastupitelstvo volí z řady svých členů starostu, místostarosty a další členy rady obce, přičemž je může odvolávat. Dále může zřizovat či rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

4.1.4 Rada obce

Rada obce zastává v oblasti samostatné působnosti moc výkonnou. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje pouze tehdy, stanoví-li tak zákon. Ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Pokud se v obci rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta.

V radě obce působí starosta, jeden či více místostarostů a další členové rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva obce. Rada obce se volí v obcích, kde se zastupitelstvo obce skládá alespoň z 15 členů. Počet členů je lichý (5-11 členů) a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce.

V případě, že je starosta či místostarosta odvolán nebo se své funkce vzdal, není již nadále členem rady obce. Pokud počet členů rady obce klesne pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nedojde k jejímu doplnění, vykonává její pravomoc zastupitelstvo obce, které má možnost svěřit některé funkce rady obce starostovi.

Rada obce se schází dle potřeby. Schůze rady obce nejsou veřejně přístupné, avšak sama rada může ke svému jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby. Rada je usnášeníschopná v přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů. Ze schůze rady obce se vždy pořizuje zápis, který následně podepisuje starosta s místostarostou, popřípadě jiným radním. Rada obce připravuje návrhy, o kterých se následně jedná a rozhoduje při zasedání zastupitelstva obce. Zároveň dohlíží a zabezpečuje plnění přijatých usnesení. (Čmejrek, Čopík, 2016)

4.1.5 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek, jedná se tedy o nejviditelnější obecní orgán. Starosta je zodpovědný za informování veřejnosti o činnosti obce. Starosta je součástí rady obce, která schvaluje všechny jeho úkony, popřípadě zastupitelstvo obce.

Starosta svolává a zároveň předsedá zasedání rady obce a zastupitelstva obce. Jeho post zastupuje místostarosta v případě, že je starosta nepřítomen, či nevykonává svou funkci. Starosta a místostarosta podepisují právní předpisy obce. Starosta jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu.

Starosta a místostarostové jsou voleni absolutní většinou z řad členů zastupitelstva obce, kterému za výkon svých funkcí odpovídají. Starosta i místostarosta musejí být občany České republiky (Čmejrek, Čopík, 2016)

Starosta také působí jako jeden ze zastupitelů obce a formálně není jeho role žádným způsobem posílena a mají stejné pravomoci v rozhodovacím procesu jako ostatní členové zastupitelstva obce. I přesto může být role starosty klíčovým faktorem v obci, jelikož mají obvykle iniciativu, pokud jde o rozhodování. (Čopík, Kopřiva, Čmejrek, 2021)

4.1.6 Obecní úřad

Obecní úřad se skládá ze starosty, místostarostů, tajemníka obecního úřadu v případě, že je tato funkce zřízena, a ze zaměstnanců obce, kteří působí na obecním úřadu. Hlavou obecního úřadu je starosta. Obecní úřad vykonává úkoly, které jim byly uloženy zastupitelstvem obce nebo radou obce, pomáhá výborům a komisím a rozhoduje o obecném zřízení v případech stanoveným zákonem. Dále vykonává přenesenou působnost, která není uložena jiným orgánům obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

4.1.7 Tajemník obecního úřadu

Tajemník obecního úřadu je apolitická funkce, tudíž nesmí působit v politických stranách a politických hnutích. Jedná se o funkci, kterou jmenuje a odvolává starosta obce, kterému je tajemník odpovědný. Není-li v obci jmenován žádný tajemník obecního úřadu, zastupuje jeho funkci starosta.

Tajemník obecního úřadu se účastní zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce, přičemž disponuje poradním hlasem. (Čmejrek, Čopík, 2016)

4.1.8 Výbory

Výbory mohou být zřízeny zastupitelstvem obce. Slouží jako iniciativní a kontrolní orgány, které předkládají svá stanoviska a návrhy zastupitelstvu. Počet členů je vždy lichý, předsedou výboru je jeden ze zastupitelů, který již nezastává jinou funkci jako je starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Výbory se schází podle potřeby. K přijetí usnesení ve výboru je třeba nadpoloviční většiny všech hlasů.

Zastupitelstvo obce vždy zřizuje výbor finanční a kontrolní. V obci, ve které podle posledního sčítání lidu žije alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, se zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Finanční a kontrolní výbory jsou složeny nejméně ze tří členů. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a plní další kontrolní úkoly, které jim svěřilo zastupitelstvo obce.

Zastupitelstvo může zřídit i osadní a místní výbory pro části obce. Skládá se minimálně ze tří členů, které určuje zastupitelstvo obce. Jedná se o občany, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je výbor vytvořen. Pokud se jedná o danou část obce, může osadní výbor předkládat návrhy, vyjadřovat se k rozpočtu obce a vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce ke schválení. Předsedovi osadního výboru musí být vždy uděleno slovo při zasedání zastupitelstva obce, pokud o to požádá. (Čmejrek, Čopík, 2016)

4.1.9 Komise

Komise mohou být zřízeny radou obce. Slouží jako iniciativní a poradní orgány, svá stanoviska a návrhy předkládají radě obce, které je odpovědná. Pokud byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti, je komise také orgánem výkonným. V případě přenesené působnosti odpovídá komise starostovi. Předsedou komise může být jen osoba, která disponuje zvláštní odbornou způsobilostí v oblasti přenesené působnosti svěřené komisi. Komise se usnává většinou hlasů všech členů. (Čmejrek, Čopík, 2016)

4.2 Volby do zastupitelstev obcí

Po roce 1990 platily na území České republiky čtyři zákony, které upravovaly průběh komunálních voleb. Prvním z těchto zákonů byl zákon č. 368/1990 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích ze září roku 1990, podle kterého se následovně konaly řádné komunální volby v listopadu 1990. Druhým byl zákon č. 298/1992 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a místním referendu, podle kterého se nekonaly žádné řádné volby. Třetím zákonem se stal zákon č. 152/1994 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a o změně a doplnění některých dalších zákonů, podle kterého proběhly řádné volby v letech 1994 a 1998. Posledním čtvrtým zákonem je zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, podle kterého se konaly již všechny řádné volby od roku 2002. (Balík, 2009)

Od roku 1990 se volby konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva podle zásad poměrného zastoupení na období čtyř let. (Balík, 2009)

Aktivní a pasivní volební právo v rámci komunálních voleb je upraveno v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), který v § 16 definuje občana obce a jeho práva. Volební právo nabývá občan obce (státní občan České republiky), který je v obci přihlášen k trvalému pobytu. Druhou podmínkou pro uplatnění volebního práva je minimální dosažený věk 18 let. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Zákon rozšiřuje okruh osob v souladu s evropským právem, kterým je přiznáno právo volit i na cizince s trvalým pobytem v dané obci. (Machová, 2013)

„Oprávnění uvedená v § 16 má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.“ (§ 17 zákona č. 128/2000 Sb.)

„Překážkami výkonu volebního práva jsou zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva, zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu, nebo výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí.“ (§ 4 zákona č. 491/2001 Sb.)

Pasivní právo ovlivňuje tzv. slučitelnost funkcí. Funkce člena zastupitelstva není slučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem obce, nebo se jedná o zaměstnance jmenovaného starostou či primátorem. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

4.2.1 Funkce voleb

Pravidelně pořádané svobodné volby patří k základním pilířům zastupitelské demokracie. Občané mají možnost, vybrat si mezi politickými alternativami, což představují politické subjekty a jednotliví kandidáti. Hlavním úkolem komunálních voleb je reflektování vůle občanů na rozložení politických sil v dané obci a zajistit tak odpovídající politickou reprezentaci. Následovně se od volebních výsledků odvíjejí další povolební kroky, jako je rozdělení mandátů, vytvoření nadpoloviční většiny a exekutivy, zformování opozičních sil, která kontroluje exekutivu. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Z obecného hlediska disponují volby dvěma základními funkcemi. Jsou jimi přeměna volebních preferencí voličů na formu hlasu a přepočítání volebních zisků na mandáty (Bubeníček, 2010)

Volby do obecních zastupitelstev mají tři funkce: kontrolní, legitimizační a integrační. Díky konání pravidelných voleb mají občané možnost kontrolovat zastupitelské i exekutivní orgány, přičemž je mohou následně při nespokojenosti s politickou reprezentací vyměnit. S tím úzce souvisí legitimizace nejen zvoleného obecního zastupitelstva, ale i dalších orgánů, které svou podobu odvozují od orgánu voleného. Politické subjekty, jež se ve volbách střetávají, reprezentují různé zájmy a priority. Pomocí voleb dochází k integraci různých politických sil. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

4.2.2 Volební systém

Pojem volební systém znamená princip převádění hlasů na jednotlivé mandáty. Používají se dva základní volební principy: většinový a proporcionální. Liší se především konstrukcí volebních obvodů. Většinový systém je založen na jednomandátových volebních obvodech, přičemž existuje tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Systém proporcionální využívá vícemandátové obvody. Voliči si v tomto systému nevolí jednotlivé kandidáty, nýbrž mezi kandidátními listinami. Volební systém vystihuje komplexní podobu volebního mechanismu a zahrnuje komponenty jako jsou volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Český komunální volební systém lze označit jako druh poměrného volebního systému kandidátních listin s otevřenými kandidátními listinami. (Bubeníček, 2010) S otevřenými kandidátními listinami je spojen vícenásobný hlas. Volič disponuje takovým počtem hlasů, který odpovídá počtu přidělovaných mandátů v tomto obvodu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

V České republice má volič u komunálních voleb značnou volnost při hlasování. Volič nemusí využít svůj hlas pouze ve prospěch jediné strany, naopak jej může diverzifikovat mezi kandidáty různých politických subjektů. Jména všech možných kandidátů jsou zanesena na jednom listě a jsou rozdělena podle nominujících subjektů.

Volební zákon¹ umožňuje voliči:

1. Označit jediný celý kandidující subjekt (každému kandidátovi daného subjektu je přidělen jeden hlas)
2. Označit jeden kandidující subjekt a zároveň určitý počet osob nominovaných jinými subjekty (až do počtu volených zastupitelů, každému označenému kandidátovi je přidělen jeden hlas, zbývající hlasy (do počtu volených zastupitelů) jsou přiděleny nejvýše postaveným kandidátům označeného subjektu)
3. Panašování² (až do počtu volených zastupitelů, každému označenému je přidělen jeden hlas) (Šedo, 2009)

Každý volič hlasuje osobně. Není tedy přípustné účastnit se voleb pomocí zastoupení. Volič upraví svůj hlasovací lístek jedním ze tří výše uvedených způsobů a vloží jej do úřední obálky, kterou obdrží od okrskové volební komise. Po ukončení voleb vyjme okrsková volební komise hlasovací lístky z obálek a sečte hlasy pro jednotlivé volební subjekty a zároveň pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů získaných volební stranou je dán jako součet všech hlasů získaných jejími kandidáty. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

V menších obcích s vysokou mírou provázanosti sociálních kontaktů dochází k výraznému ovlivnění aktivního i pasivního volebního práva. Chování elektorátů se řídí

¹ Zákon č. 491/2001 Sb. o volbách do obecních zastupitelstev a změně některých předpisů

² Volič může vybírat mezi kandidáty napříč jednotlivými kandidátkami, není omezen na jedinou z nich (Balík, 2009; 96)

osobními sympatiemi ke konkrétním kandidátům. Jedná se o tzv. sousedský efekt, který v malých obcích do jisté míry určuje volební výsledky. (Bubeníček, 2010)

Účelem preferenčního hlasování je posílení vazby mezi voličem a zastupitelem. Oslabuje roli volebních subjektů při určování pořadí kandidátů v procesu přidělování jednotlivých mandátů. Šance na zvolení kandidátů napříč kandidátní listinou je značným způsobem ovlivněna pořadím kandidátů. (Bubeníček, 2010)

Při analýze preferenčního hlasování nastává problém s určením přesného počtu preferenčních hlasů, jelikož má volič několik způsobů, jak může volit a ČSÚ nerozlišuje mezi tzv. malými a velkými křížky. Malými křížky označuje volič jednotlivé kandidáty a velkými označuje celou volební stranu. Volič může využít druhý způsob volby (označí celou kandidátní listinu a určitý počet osob nominovaných jinými volebními stranami), což vyústí v to, že jeho hlas ze zvolené kandidátní listiny získá jen určitý počet osob podle pořadí na kandidátce. Tyto hlasy nelze považovat za skutečné preferenční hlasy. Pro analýzu preferenčního hlasování musíme využít metodu prokazatelně preferenčních hlasů. Díky této metodě lze zjistit nejmenší počet získaných preferenčních hlasů. (Hájek, Balík, 2020)

Kandidáti, kteří jsou v kandidátní listině postavení výše jsou dvěma opatřeními volebního zákona zřetelně zvýhodněni.

1. Při druhém způsobu hlasování, kdy volič označí jeden subjekt a určitý počet kandidátů z jiných subjektů. V takovém případě případnou hlasy výše označeným kandidátům daného subjektu
2. Od roku 1994 je stanoven průměrný počet získaných hlasů. Zvoleni jsou ti kandidáti, kteří tento průměr překročili alespoň o 10 %. Zbývající křesla jsou opět určena dle pořadí na kandidátní listině (Šedo, 2009)

4.2.3 Volební obvody

Jednou z rozhodujících proměnných v komunálních volbách může být velikost volebních obvodů. V praxi se dělí na tři podkategorie podle velikosti:

1. Nízká (2-4 mandáty)
2. Střední (5-9 mandátů)
3. Vysoká (10 a více mandátů)

Čím je volební obvod větší, tím jsou volební výsledky proporčnější. Malé volební obvody mají za důsledek tzv. uměle vytvořené většiny. Velikost volebních obvodů tak může být rozhodujícím činitelem, který má na proporcionalitu velmi silný dopad. (Čopík, 2009)

V České republice je většina zastupitelstev jedním volebním obvodem. Volební zákon připouští rozdělení volebního území na vícero volebních obvodů nejpozději 85 dnů předem konání voleb. Obvykle se tak děje z důvodů sociálně-geografických (např. volební obvod pro někdejší samostatnou obec či sídlo). Cílem dělení obce na jednotlivé obvody je těsné provázání voličů s jejich reprezentanty. (Čopík, 2009)

„Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů předem konání voleb vytvořit více volebních obvodů:

a) v obcích s počtem obyvatel do 10 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 5 členů zastupitelstva obce,

b) v obcích s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 obyvatel tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 7 členů zastupitelstva obce,

c) v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 9 členů zastupitelstva obce.“ (§ 27 zákona č. 491/2001 Sb.)

4.2.4 Volební klauzule

Volební neboli uzavírací klauzule je uměle stanovený práh, který musí strana ve volbách získat, aby se mohla podílet na následovném rozdělení mandátů. Cílem tohoto opatření je zabránění přílišné fragmentaci zvoleného zastupitelstva. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

V České republice byla uzavírací klauzule zavedena v roce 2001, přičemž její výše činí 5 % z celkového počtu hlasů ve volbách vyděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem kandidátů strany (nejvýše počtem volených členů zastupitelstva). Vzorec je nastaven tak, aby nediskriminoval volební strany s menším počtem kandidátů. (Bubeníček, 2010) V případě, kdy klauzuli nepřekonají alespoň dvě kandidátní listiny, sníží se hranice postupně o 1 %, dokud nebude tato podmínka splněna. Dále je potřeba zjistit, zda bude tímto způsobem obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet všech přidělených mandátů bude větší než pět. Při nesplnění druhé podmínky dochází opět ke snižování hranice o další procento, dokud nedojde ke splnění této podmínky. K uzavírací klauzuli se nepřihlíží v okamžiku, kdy byla pro volby do příslušného zastupitelstva podána pouze jedna kandidátní listina. (Čopík, 2009)

Pokud volební strana překoná stanovenou volební klauzuli, neznamená to, že má automaticky nárok na získání mandátu. Postupuje pouze do druhé fáze skrutinia, ve které se dle výše volebních výsledků přidělují mandáty dle volební formule. V menších volebních obvodech se často stává, že strana s nízkým počtem volebních preferencí nemusí získat ani jeden mandát, přestože překročila uzavírací klauzuli. Stane se tak, protože strana nepřekročí tzv. přirozený volební práh, který představuje počet hlasů nutný pro získání alespoň jednoho mandátu. V takovém případě je přirozený volební práh vyšší než uzavírací klauzule a ta ztrácí na relevanci. (Bubeníček, 2010)

4.2.5 Volební formule

Převádění voličských hlasů na mandáty je založeno na volební formuli. Jedná se o další z klíčových proměnných poměrných systémů. Podle formulí založených na volebních dělitelích se volební zisky stran postupně dělí určitou řadou dělitelů. Vypočtené podíly se poté seřadí podle velikosti a mandáty se přidělí stranám, z jejichž zisku byly vypočteny nejvyšší podíly. V České republice se v komunálních volbách využívá d'Hondtova volební formule. Ta pracuje s děliteli 1, 2, 3, ..., n (n označuje celkový počet rozdělovaných mandátů). Různé řady dělitelů mají vliv na proporcionalitu voleb. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010) D'Hondtova metoda způsobuje, že přirozený volební práh je může být při menších počtech členů zastupitelstva vyšší než zákonem definovaná. Na rozdíl od dříve používané formule Sainte-Laguë zvýhodňuje d'Hondtova volební formule silné strany. (Čopík, 2009)

Při rozdělování mandátů se vychází z celkového počtu hlasů získaných volební stranou. Pro maximalizaci volebního zisku je tudíž potřeba, aby za volební stranu kandidovalo co možná nejvíce kandidátů. Znamená to, že zmíněný způsob přidělování mandátů diskriminuje nezávislé kandidáty, kteří jsou tak nuceni ke sjednocení v rámci jedné kandidátní listiny, nebo kandidují za jinou volební stranu. (Bubeníček, 2010)

4.2.6 Forma kandidatury

Volebními stranami, jež podávají kandidátní listiny, mohou být registrované politické strany a politická hnutí, jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran či politických hnutí a nezávislých kandidátů. Politická strana či hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce.

I kandidáti mají povoleno kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Pokud jsou vytvořeny v rámci jedné obce více obvodů, pak mohou kandidáti kandidovat pouze v jednom volebním obvodu. Pasivní volební právo je omezeno věkovou hranicí 18 let a censem tzv. obecního občanství. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Na kandidátní listině může být v rámci jednoho volebního obvodu uvedeno jen tolik kandidátů jedné volební strany, kolik má být obsazeno v tomto obvodu mandátů. Jedinou výjimkou jsou volby do obecních zastupitelstev o velikosti do sedmi členů. V těchto menších obcích se dříve stávalo, že kandidovala pouze jedna volební strana, tudíž neexistovali žádní náhradníci zvolených zastupitelů. Pokud došlo k zániku mandátů tří zastupitelů, byly tyto obce nuceny vypsat nové komunální volby. Aby menší obce předešly podobným kolizním situacím, může volební strana v obcích, kde se má volit sedm a méně členů zastupitelstva obce, na kandidátní listině uvést maximálně tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce navýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů.

- Pětičlenné zastupitelstvo – šest kandidátů
- Šestičlenné zastupitelstvo – osm kandidátů
- Sedmičlenné zastupitelstvo – devět kandidátů

Registrované politické strany, hnutí či jejich koalice nemusí pro kandidaturu v zastupitelstvech splňovat žádnou nadbytečnou podmínku. Dokonce ani není nutné, aby její kandidáti byli členy strany. Naopak nezávislí kandidáti (NK) a sdružení nezávislých kandidátů (SNK) musí pro svou kandidaturu sehnat dostatečný počet petičních podpisů oprávněných voličů. Vymezení procentuálního minimálního počtu podpisů (v závislosti na celkovém počtu obyvatel obce) ukazuje tabulka 1.

Tabulka 1 Minimální počet petičních podpisů pro kandidaturu NK a SNK

počet obyvatel v obvodě	procentuální podíl z obyvatel obce u NK	procentuální podíl z obyvatel obce u SNK
do 500	5 %	7 %
501-3000	4 %, nejméně 25 obyv.	7 %
3001-10000	3 %, nejméně 120 obyv.	7 %
10001-50000	2 %, nejméně 600 obyv.	7 %
50001-150000	1 %, nejméně 1000 obyv.	7 %
nad 150000	0,5 %, nejméně 1500 obyv.	7 %

Zdroj: vlastní zpracování, Čopík, 2009

Ve městech s počtem obyvatel vyšším než 14 300 dochází k situaci, kdy je snazší založit politickou stranu, pro jejíž registraci je potřeba 1000 podpisů nežli postavit kandidátku SNK. Reakcí na tuto skutečnost je zakládání subjektů, které jsou formálně stranami, ale v názvu mají většinou slovo „nezávislost“ či jiné regionální vymezení. (Čopík, 2009)

Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů představují jeden z charakteristických rysů české komunální politiky. Přesně vyhovují specifickým rysům malých obcí (do 3000 obyvatel), které představují 92,9 % všech obcí v České republice. V malých obcích představují SNK a NK hlavní, někdy i jediný způsob formování politických subjektů. S rostoucí velikostí obcí se snižuje jejich úloha a roste vliv politických stran. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010)

Jednotliví kandidáti mají na kandidátních listinách volebních subjektů rozepsány své individuální charakteristiky jako „zkratky“ pro voliče, pomocí kterých se mohou rozhodovat především ve volbách s nízkou informovaností (ve větších obcích). V komunálních volbách se hůře interpretují ideologické názory politických stran na problematiku lokální politiky. Volič tudíž může využít i méně hodnotné informace, pomocí kterých vybírají jednotlivé kandidáty. Základními informacemi o kandidátech, které ovlivňují rozhodování voličů, mohou být věk, pohlaví, etnická příslušnost, zaměstnání, vysokoškolský titul, pořadí na kandidátní listině nebo i vzhled. (Bernard, 2012)

Průměrný věk kandidátů se za necelé čtvrtstoletí zvýšil pouze o dva roky, přičemž se pohybuje okolo 45 let. Nejvyšší mezivolební růst průměrného věku kandidátů do zastupitelstva obce přineslo hlasování v roce 2018. V posledních třech volbách do zastupitelstev obcí významně vzrostl počet kandidátů věkové kategorie 60 a více a klesl počet kandidátů do 40 let. (Hájek, Balík, 2020)

4.2.7 Volební kampaň

Problematiku volební kampaně řeší § 30 zákona č. 491/2001 Sb. Volební kampaň není nijak časově vymezena. Starosta má možnost vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů nejméně 10 dnů přede dnem voleb. V období počínající třetím dnem přede dnem voleb je zakázáno zveřejňovat výsledky volebních průzkumů. V dny voleb je zakázána volební propagace v objektu, ve kterém se nachází volební místnost, a jeho okolí. (Čopík, 2009)

4.2.8 Povolební spolupráce

Povolební spolupráce v komunální politice je nejméně politická úroveň správy věcí veřejných. Platí to zejména v malých obcích, kde se tvoří těsné osobní vazby nejen mezi občany, ale i zastupiteli obce. Osobní kontakty mohou hrát v povolební spolupráci důležitější roli než stranické zastoupení. V nejmenších obcích se často stává, že chybí dostatek uchazečů o posty ve vedení obce. Dochází tak k ovládnutí obecního zastupitelstva jednou kandidátní listinou. V obdobných případech nelze hovořit o politické soutěži v obci, nýbrž o „nepolitické“ správě obce. S nárůstem počtu obyvatel obce roste i politická soutěživost. Vliv osobních vztahů se snižuje, jedná se o politicky citlivých otázkách a zároveň roste tlak konkurenčních sil nabízejících alternativní řešení. (Hájek, Balík, 2020)

„Na postoje politických aktérů k systému financování měst a obcí ČR není možné nahlížet ideovou optikou. Převážná většina uskupení kandidujících v zahrnutém vzorku s obcemi do cca 35 000 obyvatel se neprofiluje ideově a politicky, ale spíše deklarativní orientací na potřeby obce a jejích obyvatel.“ (Kruntorádová, Jüptner, 2012, str. 354)

Obce, u kterých lze hovořit o „politické“ správě, lze definovat jako obce s minimálně 15členným zastupitelstvem, tudíž i volenou radou. Preferenční hlasy voličů v menších obcích výrazně napomáhají zastupitelům získat křeslo starosty. Ve větších obcích je vztah mezi voliči a zvolenými politiky tak slabý, že získané preferenční hlasy nehrají zásadní roli při výběru nových starostů. (Hájek, Balík, 2020)

Struktura rady obce se v mnoha obcích skládá ze všech politických subjektů v zastupitelstvu. Rozhodování v obci často nesleduje linie vymezené politickými stranami a ideologie různých politických subjektů nehrají výraznou roli. S růstem počtu obyvatel obce souvisí navyšující se vliv politických stran nejen při volbách, ale i při povolební spolupráci. (Bernard, 2012)

Samotná účast v orgánu zastupitelstva obce není pro politickou sílu při exekutivě dostačující, pokud strana sama nedisponuje nadpoloviční většinou zastupitelů. Tato situace je v komunálních volbách spíše výjimečná. Pro získání nadpoloviční většiny hlasů musí strany uzavřít koaliční spojení minimálně dvou stran. V některých obcích funguje koaliční spojení pouze při volbě členů rady a starosty. V jiných obcích mohou mít trvalý a formálně upravený charakter. Optimální situace nastává, kdy jsou koaliční strany ideově propojené. Aktéři tvořící ideově propojenou koalici se řídí motivy teorie racionální volby a

maximalizují politický vliv za vynaložení minimální energie. Vítězné koalice mohou být i ideově nepropojené. Ke vzniku ideově nepropojených koalic dochází v situaci, kdy vítězná strana není schopna vytvořit koalici s žádným ideově propojeným subjektem. Následně nabídne spolupráci menší ideově distancované straně, která nebude mít vzhledem k proporcionalnímu zastoupení natolik významnou pozici, jako jiné větší strany, se kterými by se musela vítězná strana spojit. Koalice lze dále dělit na minimální vítězné, jejichž zastoupení je v zastupitelstvu obce přesně nadpoloviční, nebo dále na nadměrné, ve kterých existuje alespoň jeden nadbytečný člen, bez kterého by koalice stále disponovala nadpoloviční většinou hlasů. Koalice může být v poslední řadě také všestranná. Tato koalice je označením situace, kdy se na exekutivě podílejí všechny relevantní politické subjekty. (Balík, 2009)

4.3 Financování obce

4.3.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce se označuje jako decentralizovaný peněžní fond. V rozpočtu obce se soustřeďují příjmy a výdaje. Existují příjmy dvojího typu – přerozdělené v rozpočtové soustavě a příjmy generované vlastní činností. Příjmy obce se využívají na financování veřejných a smíšených statků. Rozpočet obce se vytváří, rozděluje a používá obdobně jako jiné veřejné rozpočty. Využívá nenávratný, neekvivalentní a nedobrovolný způsob financování.

V České republice je daňová pravomoc obcí poměrně malá. Místní příjmy tak tvoří všeobecně pouze daň z nemovitosti, jejíž veškerý výnos plyne do obecního rozpočtu. (Kruntorádová, 2015)

Rozpočet lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky. Dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Jedná se ale o tokovou veličinu, tudíž během rozpočtového období dochází k časové disharmonii mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů. (Provazníková, 2015)

4.3.2 Rozpočtová bilance

Rozpočet z tohoto pohledu bilancuje příjmy a výdaje obce v rámci rozpočtového období (v České republice kalendářní rok). Hospodaření lze charakterizovat jednoduchým vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

- kde F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku kalendářního roku;
- P jsou příjmy;
- V jsou výdaje;
- F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

Z tohoto vztahu vyplývá, že pokud je F_2 větší než F_1 , vytváří se finanční rezerva sloužící k hospodaření v následujícím roce. V opačném případě, kdy je F_1 větší než F_2 je nutné využít rezervy z minulých období nebo jiných zdrojů na vyrovnaní rozpočtové bilance. Část příjmů z vyšších úrovní rozpočtu (sdílené daňové příjmy, dotace) obdrží obec až na začátku následujícího období. Pokud nemá dostatečné finanční rezervy sloužící pro uhrazení všech výdajů v daném období, je obec nucena využít alternativních způsobů financování, např. překlenovací úvěr. (Provazníková, 2015)

4.3.3 Rozpočet jako nástroj pro prosazování cílů municipální politiky

Na rozpočet obce lze nahlížet ze tří rovin:

- Rozhodovací – provádí výběr umístění zdrojů mezi jednotlivé výdaje (různé druhy služeb, investice apod.);
- Řídící – alokuje finanční zdroje mezi jednotlivé organizační jednotky obce;
- Kontrolní – legalizace toho, kolik finančních prostředků obec získá a vydá.

K funkcím obecního rozpočtu jako nástroje sloužícího k ekonomickému a sociálnímu rozvoji patří:

- Stanovení priorit v rámci poskytování veřejných statků a služeb;
 - Alokace zdrojů mezi různé činnosti obce;
 - Rozhodování o úrovni zdanění a výši poplatků (v rámci zákonných mezí);
 - Poskytování úplné informace o finanční situaci a plánech obce.
- (Provazníková, 2015)

Místní samospráva tvoří ohnisko rozvojových snah. Rozpočet obce představuje největší finanční zdroj pro všestranný rozvoj v obci. Místní samospráva je však limitována nejen politicky (představitelé samosprávy jsou slabými hráči v porovnání s jinými politickými institucemi), ale i územně. Obec působí na poměrně malém území a nemohou se tedy zaměřit na aspekty rozvojového území, které mají svou povahou nadlokální charakter. Obdobné

nevýhody lze do jisté míry eliminovat rozvojem spolupráce mezi obcemi. (Bernard et al., 2011)

Malým obcím vystačí finance pouze na běžný provoz obce. S rostoucí velikostí obce vzrůstají i její možnosti seberealizace, investování a rozvoje. (Kruntorádová, Jüptner, 2012)

5 Vlastní práce

Obrázek 1 znak města Bohušovice nad Ohří

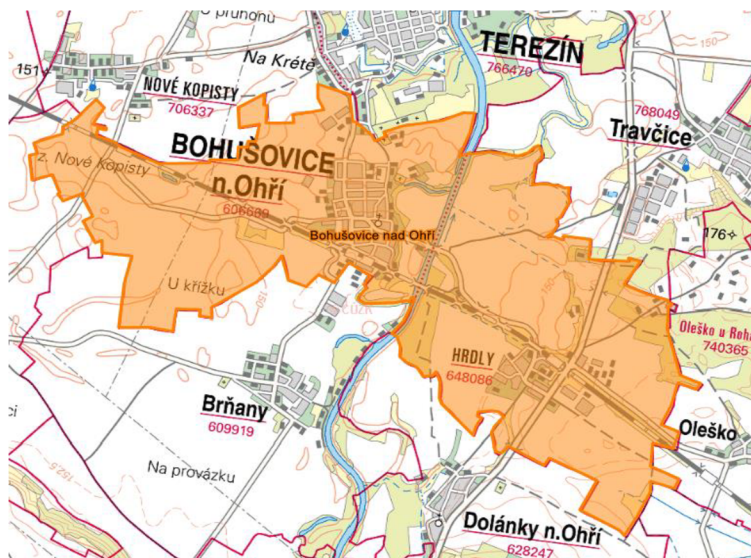
Zdroj: <https://www.bohusovice.cz/>

5.1 Socioekonomická a demografická charakteristika obce

5.1.1 Geografie

Město Bohušovice nad Ohří se nachází ve východní části Ústeckého kraje v okrese Litoměřice na levém břehu řeky Ohře. Na pravém břehu řeky leží asi kilometr vzdálená obec a zároveň místní část Hrdly. Na severu od města leží v těsném sousedství město Terežín. Mezi další sousedící obce patří obec Brňany, Dolánky nad Ohří, Travčice a Nové Kopisty. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří)

Obrázek 2 katastrální mapa města Bohušovice nad Ohří

Zdroj: <https://vdp.cuzk.cz/>

5.1.2 Historie obce

První zmínky o obci byly nalezeny v donační listině Boleslava II. Z roku 993. Město neslo mnoho názvů až do roku 1880, kdy se ustálil název Bohušovice. Na počátku 20. let 20. století bylo k názvu přidáno „nad Ohří“. Obec byla v historii cílem mnoha plenítelů. V roce 1776 byla v obci zřízena jednotřídní škola, která se v průběhu let zvětšovala a pětitřídní se stala v roce 1928. Obec získala svůj význam díky stavbě železniční trati vedoucí z Prahy do Drážďan. Vlak přijel do Bohušovické stanice poprvé dne 1. 6. 1850. Vyrůstající význam obce dokazují sčítání lidu z let 1833 a 1910, kdy v obci vzrostl počet obyvatel z původního počtu 348 na 1771. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří, webové stránky ZŠ Bohušovice)

Smutnou část historie zažila obec v období 2. světové války. Nacisté využívali bohušovické nádraží pro transport židů do terezínského ghetta. Pro tyto účely později zřídili železniční vlečku, která vedla od nádraží až do terezínské pevnosti a sloužila pro usnadnění transportu až do roku 1945. (Národní památkový ústav, 2015)

Dostavení budovy radnice se datuje do roku 1890. Obci byl udělen statut města v roce 1920 díky vzniku samostatné Československé republiky, avšak během 2. světové války byl nacisty odebrán. Statut města byl Bohušovicím nad Ohří navrácen až v roce 1998.

Město často čelilo povodním, které vyvrcholily velkou povodní v roce 2002, která zasáhla většinu obce. V důsledku této povodně se obec rozhodla pro vybudování protipovodňové hráze, která byla v roce 2013 dokončena a zároveň úspěšně vyzkoušená. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří, webové stránky SDH Bohušovice nad Ohří)

Obrázek 3 povodeň 2013

Zdroj: bohusovice.cz

5.1.3 Občanská vybavenost

5.1.3.1 Vzdělání

V obci funguje mateřská škola a základní škola, které dohromady tvoří právní subjekt „Základní škola a mateřská škola Bohušovice nad Ohří“. Mateřská škola nabízí spoustu zájmových kroužků, logopedickou péči a sází na metodu přímých zážitků, který probouzí v dětech aktivní zájem o okolním světě. Celá budova školky byla mezi lety 2011 a 2012 včetně venkovních prostor zrekonstruována a současně se v ní nachází 4 třídy. V areálu školky se je zřízena i školní jídelna.

Děti školního věku navštěvují základní školu, jejíž prostory se nachází v hlavní budově ZŠ na náměstí a zároveň v protilehlých prostorách budovy radnice v 2. patře. Ve škole se vyučuje pouze na prvním stupni ZŠ, tedy do 5. třídy. Následně děti přestupují do okolních škol, např. osmiletá gymnázia v Litoměřicích, Lovosicích nebo v Roudnici nad Labem, nebo mohou pokračovat na druhém stupni ZŠ v přílehlém Terezíně, Brozanech či Litoměřicích. Pro žáky je k dispozici školní družina. Žáci mohou navštěvovat i volnočasové aktivity, jako jsou pohybová výchova, keramické práce, turistický kroužek aj. (webové stránky ZŠ Bohušovice)

5.1.3.2 Zdravotnictví

Ve městě je zřízeno zdravotní středisko, ve kterém se nachází ordinace všeobecného praktického lékaře pro dospělé, ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, oční ordinace, rehabilitační ordinace a nově i zubní ordinace. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří) Komplexnější zdravotní péči zajišťuje nedaleká nemocnice v Litoměřicích, nebo v Roudnici nad Labem.

5.1.3.3 Dopravní dostupnost

Bohušovice disponují dobrým autobusovým spojením s okolními obcemi a v obci Hrdly se nachází dokonce zastávka přímé linky Litoměřice – Praha. Zároveň Bohušovicemi i Hrdly prochází důležitá železniční trať Praha – Děčín – Drážďany. Bohušovice leží nedaleko sjezdu dálnice D8 (exit 35). (Strategický plán rozvoje města Bohušovice nad Ohří)

5.1.3.4 Obchody, služby

Nabídka obchodů a služeb je v obci relativně omezená. Ve městě se nachází 3 obchody s potravinami, pekařství a dvě restaurační zařízení. Nedostatek místních obchodů kompenzují velké obchodní domy v nedalekých Litoměřicích.

V obci se dále nachází sběrný dvůr, dům s pečovatelskou službou a pošta. Od 21. 11. 2016 působí na území města Městská policie Terezín. V obci dále působí Sbor dobrovolných hasičů. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří)

5.1.3.5 Kultura a sport

V poměru k velikosti města je kulturní a sportovní nabídka poměrně pestrá. Přimo v budově radnice se nachází místní knihovna, další knihovna je zřízena v obecním úřadě v Hrdlech. V budově radnice se pod městským úřadem nachází sál sloužící pro divadelní a jiné kulturní akce. V obci funguje i kino, které prošlo v roce 2012 modernizací promítací a zvukové technologie z původního analogového formátu na plně digitální formát.

V obci se nachází mnoho plně vybavených moderních dětských hřišť, venkovní posilovací zařízení, vnitřní tělocvična, ve které působí oddíl bojových sportů Aikido,

kuželkárna a fotbalové hřiště, na kterém působí TJ Slavoj Bohušovice. (webové stránky města Bohušovice nad Ohří)

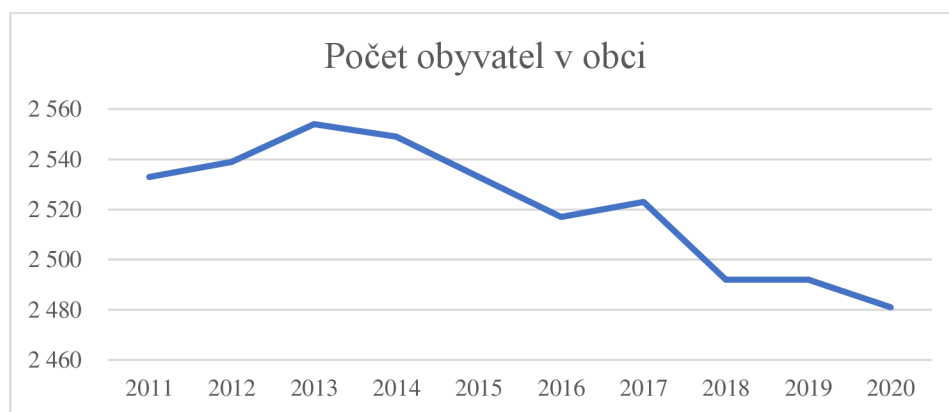
V kostelu sv. Prokopa a Mikuláše (obrázek 5) se pořádají pravidelné bohoslužby pod záštitou Římskokatolické farnosti Bohušovice nad Ohří. (webové stránky Biskupství litoměřické)

5.1.4 Obyvatelstvo

5.1.4.1 Počet obyvatel

V Bohušovicích nad Ohří žilo k 1. 1. 2021 celkem 2486 obyvatel, z toho 1197 mužů a 1289 žen. Průměrný věk obyvatel je 42 let. (ČSÚ, 2022)

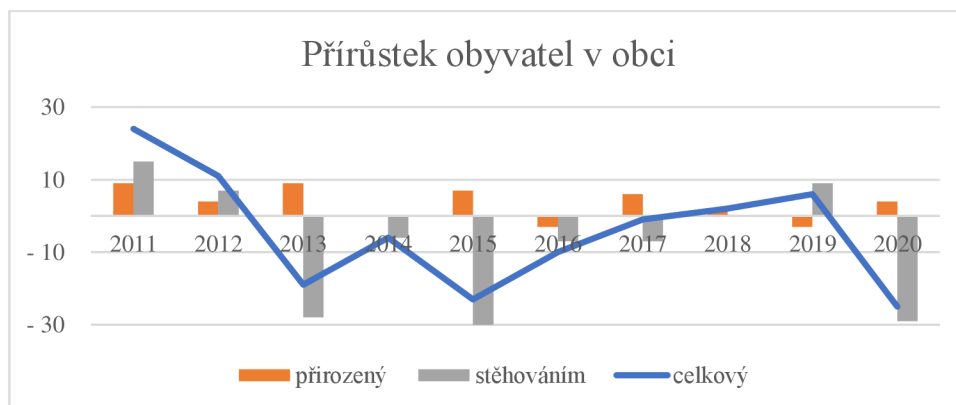
Graf 1 Počet obyvatel v obci

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Z grafu 1 vyplývá, že mezi lety 2011 a 2013 počet obyvatel mírně vzrostl. Od roku 2013 nastal klesající trend vývoje počtu obyvatel v obci. Tento trend je způsoben především vlivem migrace obyvatel. Z grafu 2 lze vyčíst, že úbytek obyvatel stěhováním převažuje nad, ve většině let kladným, přirozeným přírůstkem. Největší pokles počtu obyvatel byl zaznamenán v letech 2013, 2015 a 2020. Většina vystěhovalých obyvatel jsou mladé rodiny s dětmi.

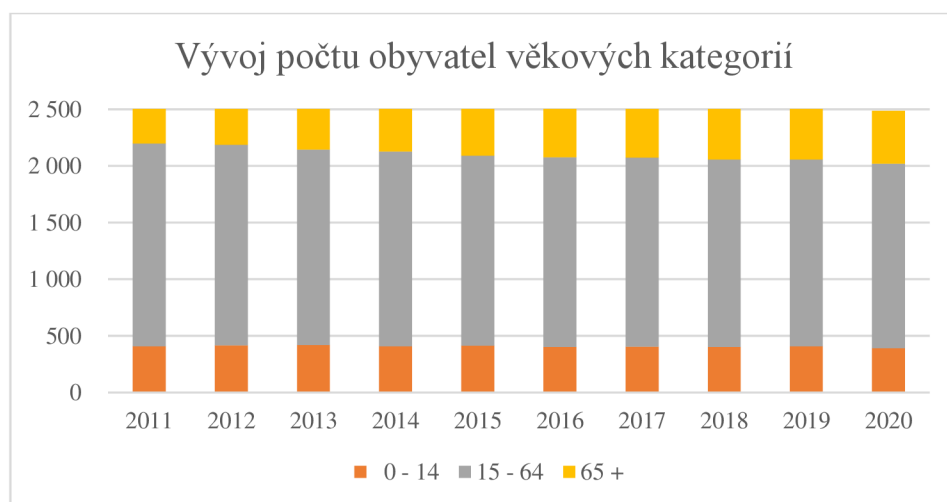
Graf 2 Přírůstek obyvatel v obci

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

I vlivem emigrace mladých lidí dochází ke stárnutí populace v obci znázorněném na grafu 3. Počet dětí do 14 let od roku 2011 téměř stagnuje, zatímco počet obyvatel starších 65let vzrostl z původních 353 obyvatel na současných 466. Nejvíce na tento efekt doplácí populace středního věku, která od roku 2011 klesla o 9 % z původního počtu 1789 obyvatel na 1628. Průměrný věk za posledních 10 let vzrostl z 39,3 let (2011) na 42 let (2021).

Graf 3 Vývoj počtu obyvatel věkových kategorií

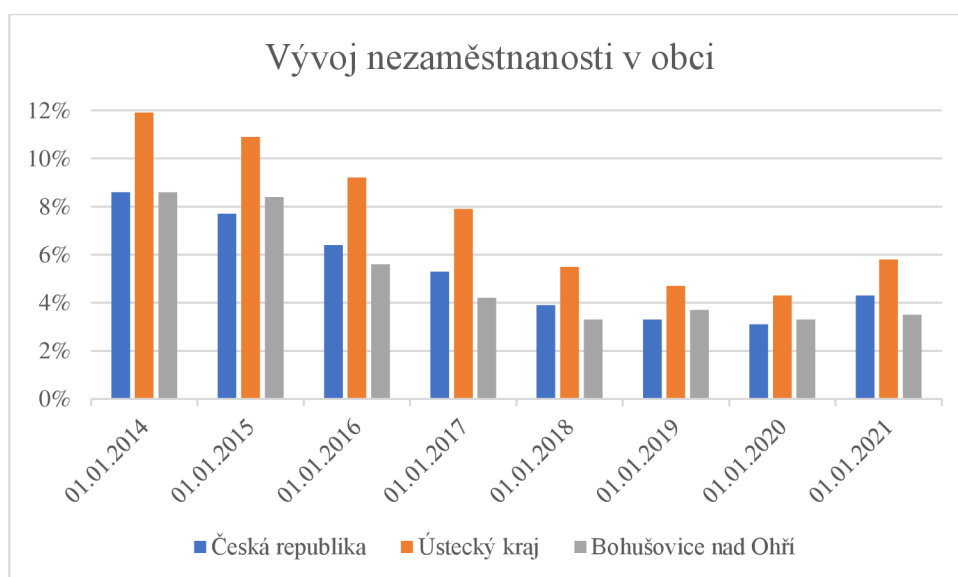
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Domácnosti bydlí celkem v 1020 bytech, z čehož jsou 395 rodinné domy, 614 bytové domy a 11 ostatní budovy. Co se týče vlastnictví, tak rodinné domy jsou takřka ve všech případech vlastněny domácností, zatímco 125 bytů je v nájemním vlastnictví a 193 bytů ve vlastnictví družstevním. (ČSÚ, 2011)

5.1.4.2 Nezaměstnanost

Ústecký kraj patří mezi ekonomicky slabší regiony, což dokazuje i nadprůměrné procento nezaměstnanosti vůči celé republice. V okrese Litoměřice dosahuje nezaměstnanost 3,86 % (ČSÚ, duben 2021) a jedná se o nejnižší hodnotu z celého kraje. V obci Bohušovice nad Ohří činí nezaměstnanost 3,5 %.

Graf 4 Vývoj nezaměstnanosti v obci

Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo práce a sociálních věcí (2022)

Nezaměstnanost dlouhodobě v České republice klesá. V ústeckém regionu je procento nezaměstnanosti nadprůměrné, přesto kopíruje linii trendu vývoje celostátní nezaměstnanosti. V obci Bohušovice nad Ohří je procento nezaměstnaných celorepublikově průměrné. Od roku 2014 kleslo v Bohušovicích nad Ohří procento nezaměstnanosti více než o polovinu na hodnotu 3,3 % (2020). V roce 2021 vzrostlo průměrné procento nezaměstnanosti o 1,5 %. To se lehce projevilo i ve sledované obci nárůstem o 0,2 %.

Nízká míra nezaměstnanosti je způsobena i tím, že z celkového počtu 1297 ekonomicky aktivních obyvatel jich 513 do zaměstnání dojíždí. (ČSÚ, 2011)

Tabulka 2 Dojíždění do zaměstnání

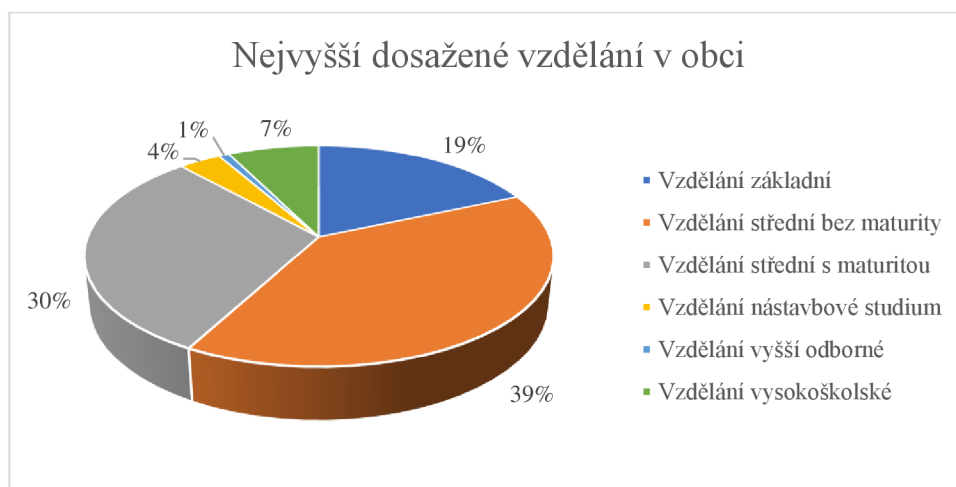
Dojíždění do zaměstnání				
v rámci obce	okres	jiný okres	jiný kraj	zahraničí
53	247	39	69	5

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2011)

5.1.4.3 Vzdelanost

V obci žije v celorepublikovém měřítku poměrně málo vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Oproti celostátním 13 % zde vysokoškolským vzděláním disponuje pouze 7 % občanů. 69 % obyvatel dosáhlo středního vzdělání. 19 % obyvatel dosáhlo pouze základního vzdělání a bez vzdělání je 8 obyvatel. (ČSÚ, 2011)

Graf 5 Nejvyšší dosažené vzdělání v obci

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2011)

5.2 Komunální volby

Ve sledované obci Bohušovice nad Ohří se volí celkem 15 členů zastupitelstva obce v jednom volebním obvodu, rozděleném do tří okrsků. Okrsek č. 1 se nachází v zasedací místnosti v budově radnice (obrázek 7) na Husově náměstí. Okrsek č. 2 se nachází v budově Mateřské školy v ulici Nová a poslední třetí okrsek se nachází v zasedací místnosti úřadu v Hrdlech (obrázek 6). (webové stránky města Bohušovice nad Ohří)

5.2.1 Výsledky komunálních voleb 2010

V roce 2010 se komunálních voleb v obci Bohušovice nad Ohří účastnilo 43,47 % voličů. V absolutních číslech se voleb účastnilo 886 občanů z celkového počtu 2038 voličů. Celkem bylo sečteno 11959 platných hlasů. Do komunálních voleb kandidovalo 5 volebních subjektů, přičemž se jednalo o tři politické strany (KSČM, ČSSD, ODS) a dvě sdružení nezávislých kandidátů (SDRUŽENÍ OBČANŮ, Sdružení nezávislých kandidátů – Bohušovice nad Ohří). (ČSÚ)

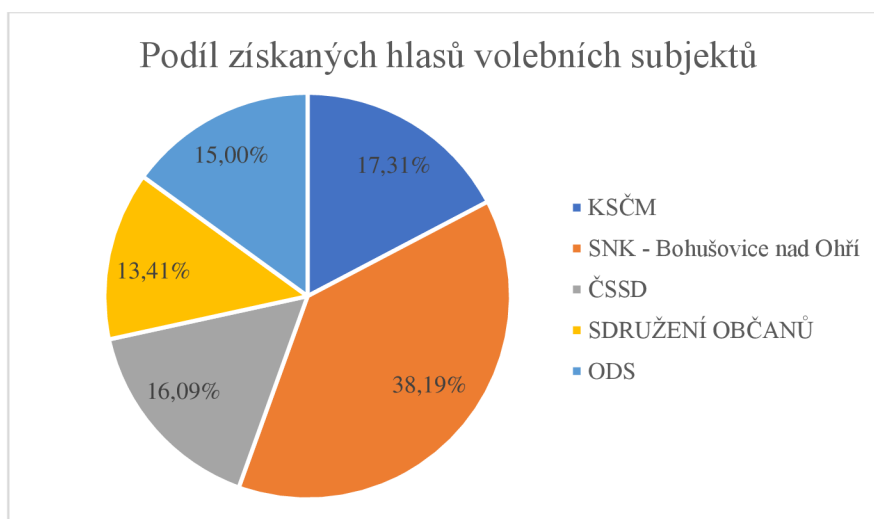
Tabulka 3 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2010)

název kandidátní listiny	počet hlasů
KSČM	2070
SNK – Bohušovice nad Ohří	4567
ČSSD	1924
SDRUŽENÍ OBČANŮ	1604
ODS	1794

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Nejúspěšnějším volebním subjektem se stalo SNK – Bohušovice nad Ohří s 38,19 % všech hlasů. Volební zisk dalších čtyř volebních stran se pohyboval okolo 15 %.

Graf 6 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2010)

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Obě sdružení nezávislých kandidátů získala dohromady 51,6 % voličských hlasů. Zbylých 48,4 % hlasů si mezi sebe rozdělily zbylé politické strany. Mandáty byly na základě volebních výsledků rozděleny následovně:

Tabulka 4 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2010)

název kandidátní listiny	počet mandátů
KSČM	3
SNK – Bohušovice nad Ohří	6
ČSSD	2
SDRUŽENÍ OBČANŮ	2
ODS	2

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

5.2.2 Výsledky komunálních voleb 2014

Komunálních voleb 2014 se v Bohušovicích nad Ohří účastnilo 850 z 2053 voličů. Volební účast tak dosáhla 41,4 %. Celkem bylo sečteno 11201 platných hlasů. Do voleb kandidovaly 4 volební strany, z toho 2 politické strany (ČSSD, KSČM) a dvě sdružení nezávislých kandidátů (SNK Bohušovice nad Ohří, SNK Evropští demokraté). (ČSÚ)

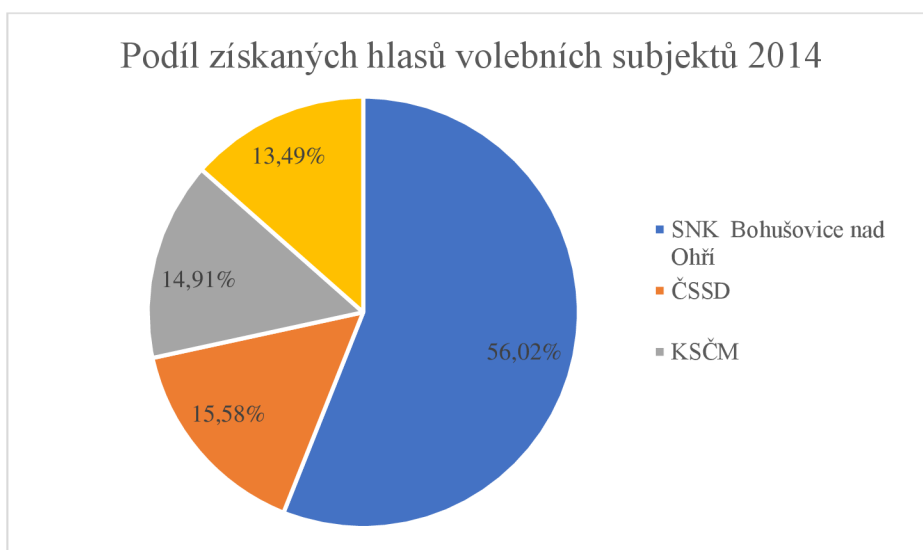
Tabulka 5 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2014)

název kandidátní listiny	počet hlasů
SNK Bohušovice nad Ohří	6275
ČSSD	1745
KSČM	1670
SNK Evropští demokraté	1511

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Ve volbách uspělo SNK Bohušovice nad Ohří, které získalo nadpoloviční většinu všech hlasů. Volební zisk zbylých tří volebních subjektů dosáhl pouhých 43,98 %.

Graf 7 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2014)

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

SNK Bohušovice nad Ohří zvítězilo ve volbách s 56,02 % hlasů, díky čemuž získalo nadpoloviční většinu mandátů v zastupitelstvu obce. Ostatní volební subjekty měly v zastupitelstvu velmi slabou pozici. Mandáty byly na základě volebních výsledků rozděleny následovně:

Tabulka 6 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2014)

název kandidátní listiny	počet mandátů
SNK Bohušovice nad Ohří	9
ČSSD	2
KSČM	2
SNK Evropští demokraté	2

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

5.2.3 Výsledky komunálních voleb 2018

Komunálních voleb se v roce 2018 účastnilo v Bohušovicích nad Ohří 925 z 1995 voličů. Volební účast dosáhla 46,37 %. Celkem bylo sečteno 12534 platných hlasů. Do voleb kandidovalo 6 volebních subjektů, z toho 3 sdružení nezávislých kandidátů (Občané pro změnu, SNK Bohušovice nad Ohří, MĚSTO PRO VÁS), a 3 politické strany (ČSSD, KSČM, SPD). (ČSÚ)

Tabulka 7 Počet obdržených hlasů v komunálních volbách (2018)

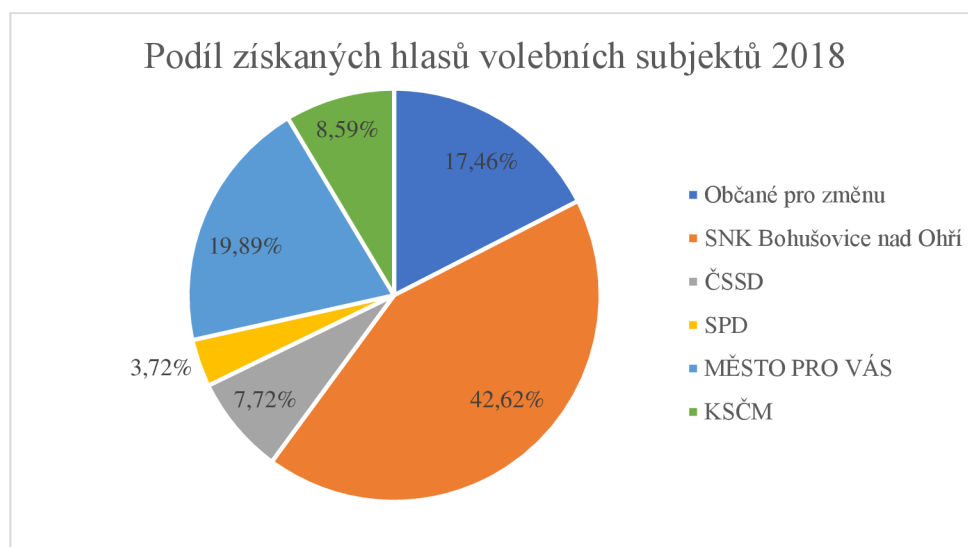
název kandidátní listiny	počet hlasů
Občané pro změnu	2189
SNK Bohušovice nad Ohří	5342
ČSSD	967
SPD	466
MĚSTO PRO VÁS	2493
KSČM	1077

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Volby skončily úspěchem SNK Bohušovice nad Ohří, které utvořilo vládnoucí koalici společně se sdružením nezávislých kandidátů Občané pro změnu. (rozhovor č. 3)

Volby ovládla sdružení nezávislých kandidátů. Volební zisk politických stran dosáhl v součtu pouhých 20,03 %.

Graf 8 Podíl získaných hlasů volebních subjektů (2018)

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Vládnoucí koalice získala 60,08 % hlasů. KSCM a ČSSD dosáhly podobného volebního výsledku, z kterého každý subjekt získal jeden mandát v zastupitelstvu obce. Politická strana SPD se do zastupitelstva obce nedostala. Mandáty byly na základě volebního výsledku rozděleny následovně:

Tabulka 8 Počet mandátů jednotlivých volebních subjektů (2018)

název kandidátní listiny	počet mandátů
Občané pro změnu	3
SNK Bohušovice nad Ohří	7
ČSSD	1
SPD	0
MĚSTO PRO VÁS	3
KSCM	1

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

5.3 Analýza komunálních voleb

5.3.1 Volební účast

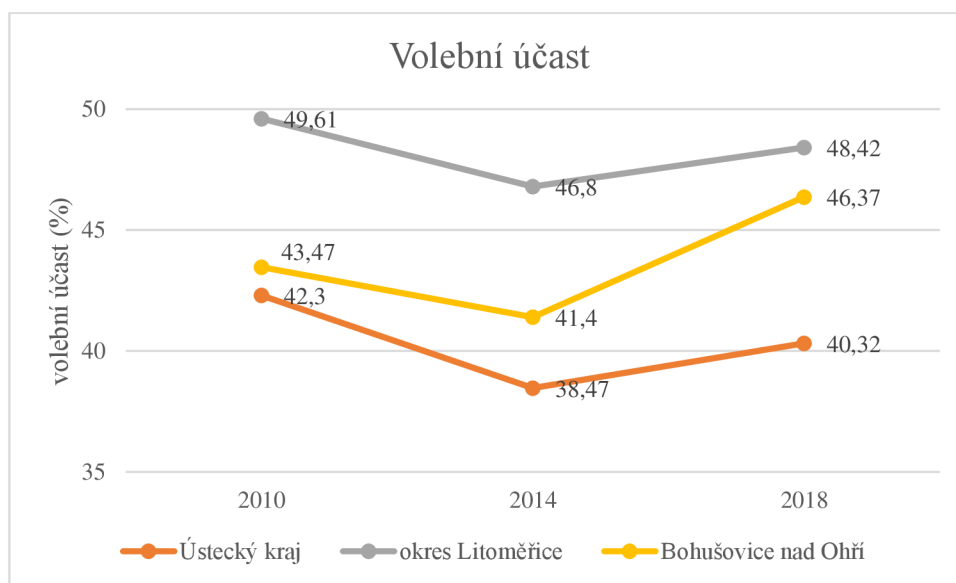
Zájem o volby je v Ústeckém kraji v celorepublikovém porovnání společně s Karlovarským krajem nejnižší. Z grafu 9 lze vyčíst, že v posledních komunálních volbách Ústecký kraj s volební účastí 40,32 % zaostával za celorepublikovým průměrem o 7,02 %. Nezájem o volby souvisí s nízkou životní úrovní obyvatel, nízkým dovršeným vzděláním,

s věkem obyvatel a důvěrou v politiku. Naopak v okrese Litoměřice je volební účast v celém kraji nejvyšší.

V roce 2014 klesla volební účast ve městě Bohušovice nad Ohří oproti roku 2010 o 2,07 %. Naopak ve volbách v roce 2018 byl zaznamenán rostoucí trend zájmu o komunální volby. Ve městě Bohušovice nad Ohří vzrostla volební účast dokonce o 4,97 % na 46,37 %.

Nejvíce vzrostla volební účast v místní části Hrdly. Důvodem může být touha občanů místní části po personální změně v zastupitelstvu obce, jelikož v předešlých obdobích docházelo k zanedbávání potřeb místní části. Mezi dalšími důvody nárůstu volební účasti byl vyšší počet kandidátů, kteří motivovali občany s osobními vazbami, aby se voleb zúčastnili a zároveň měli občané obecně lepší povědomí o dění v komunální politice. (rozhovor č. 5)

Graf 9 Volební účast

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Poměrně vysoká volební účast u komunálních voleb ve městě Bohušovice nad Ohří může být zapříčiněna nízkou mírou nezaměstnanosti, vysokým průměrným věkem občanů – 42 let (ČSÚ, 2022) a životní úrovní obyvatel.

5.3.2 Volební kampaň

Ze všech rozhovorů se zastupiteli vyplynulo, že volební kampaň nemá ve městě velký vliv na výsledky komunálních voleb. Rozhodující proměnnou jsou především důležití aktéři v obci a jejich osobní vazby s voliči. Volební strany tak neinvestují do volební kampaně

mnoho prostředků. Sdružení nezávislých kandidátů shánějí finanční prostředky na kampaň u podnikatelů, politické strany si kampaň financují ze svých prostředků. Většina stran zvolila vylepení plakátů po obci, případně umístění volebního programu a kandidátní listiny na sociálních sítích. Jediná ČSSD využila kontaktní kampaň formou schůzí s občany v místním restauračním zařízení, kde zároveň straničtí kandidáti rozdávali předměty typu trička, propisky apod.

Vzhledem k navýšení počtu kandidátních listin nebylo v roce 2018 pro politické strany jednoduché sehnat dostatečný počet kandidátů, tudíž přijímali i nezávislé kandidáty, kteří neměli žádné vazby k dané volební straně. (rozhovor č. 1-5)

5.3.3 Sociodemografická charakteristika kandidátů

5.3.3.1 Věková struktura

Věková struktura kandidátů v obci dlouhodobě neodpovídá celostátnímu průměru. Její vývoj je znázorněn v tabulce 9. Průměrný věk kandidátů je ve všech třech sledovaných volebních obdobích vyšší, než je tomu v České republice. Průměrný věk kandidátů vzrostl v roce 2014 oproti volbám v roce 2010 o 2,6 let na 51 let. Došlo k tomu v důsledku celkovému úbytku počtu kandidátů ze 72 na 60, přičemž klesl počet nejmladších kandidátů a vzrostl počet kandidátů nad 80 let. V roce 2018 došlo v obci k poklesu průměrného věku kandidátů o 3,6 roku. Narozdíl od celostátního průměru došlo k poklesu počtu kandidátů věkové kategorie 60 a více a zároveň došlo k nárůstu počtu kandidátů do 40 let. Medián věkové struktury kandidátů v roce 2018 se ve městě Bohušovice nad Ohří přiblížil národnímu průměru. Důsledkem nárůstu celostátního průměrného věku kandidátů a poklesu průměrného věku kandidátů v obci došlo v roce 2018 téměř k vyrovnání těchto hodnot.

Tabulka 9 Vývoj věkové struktury kandidátů

Vývoj věkové struktury kandidátů											
Rok	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80 a více	Průměr	Medián	Průměr (ČR)	Medián (ČR)
2010	5	13	22	16	11	4	1	48,4	46,5	45,2	44
2014	2	16	15	8	13	2	4	51,0	47	45,9	45
2018	8	15	32	18	11	4	2	47,4	46,5	47	46

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Průměrný věk kandidátů navzdory celostátnímu trendu v obci klesá. Příčinou je vysoký nárůst kandidátů mladších 50 let. Průměrný věk kandidátů výrazně ovlivnila nejmladší kandidátní listina SPD s průměrným věkem 39,3 let, která však nezískala ani jeden mandát.

5.3.3.2 Pohlaví kandidátů

Zatímco počet žen zvolených do zastupitelstva obce klesl z 6 na 5, počet ženských kandidátek výrazně vzrostl. V roce 2018 došlo k vyrovnání počtu mužských a ženských kandidujících. V komparaci s celostátním průměrem byl podíl kandidujících žen v obci v roce 2018 o 17,7 % vyšší. Ve městě Bohušovice nad Ohří výrazně roste zájem žen o politické dění oproti národnímu průměru. Vzrůstající význam žen v obci dokazuje i zvolená starostka obce Kamila Čvančarová.

Tabulka 10 Podíl kandidátů ženského pohlaví

Podíl kandidátů ženského pohlaví			
Bohušovice nad Ohří			ČR
rok	kandidujících	zvolených	kandidujících
2010	33,3 %	40,0 %	30,8 %
2014	38,3 %	33,3 %	31,7 %
2018	50,0 %	33,3 %	32,3 %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Přestože podíl žen na kandidátních listinách neustále roste, stále se z pohledu získaných mandátů jedná o nízkou reprezentaci ženského pohlaví v porovnání s genderovou strukturou obyvatel obce.

5.3.3.3 Vzdělání kandidátů

Zatímco linie trendu podílu vysokoškolsky vzdělaných kandidátů v České republice je rostoucí, v Bohušovicích nad Ohří podíl vysokoškolsky vzdělaných kandidátů klesá. Podíl těchto kandidátů se mezi lety 2010 a 2018 snížil o 9 %.

Tabulka 11 Podíl vysokoškolsky vzdělaných kandidátů

Podíl vysokoškolsky vzdělaných kandidátů			
Bohušovice nad Ohří			ČR
rok	kandidujících	v zastupitelstvu	kandidujících
2010	27,8 %	60,0 %	23,8 %
2014	25,0 %	40,0 %	27,4 %
2018	18,8 %	40,0 %	29,9 %

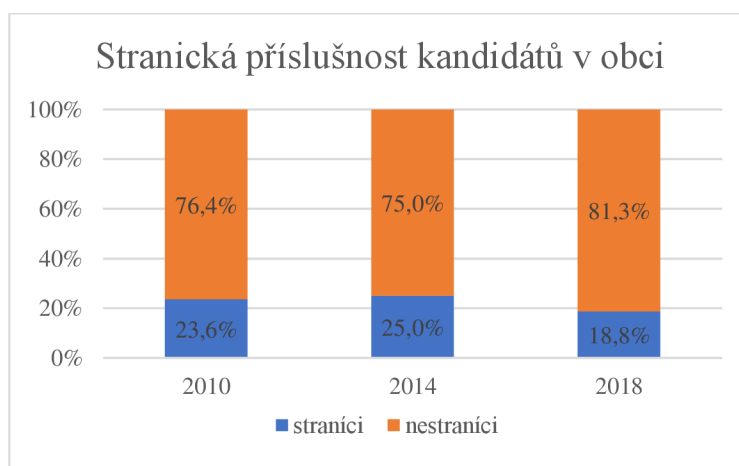
Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Klesající trend podílu vysokoškolsky vzdělaných kandidátů může být důsledkem v současnosti poměrně nízkého počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel obce a vstupu nových kandidátních listin, ve kterých vysokoškolsky vzdělaní občané nepůsobí, např. SPD. Zároveň většina těchto obyvatel se rozhodla nekandidovat v následujících obdobích po neúspěšné kandidatuře. To může souviset s věkovou strukturou vysokoškolsky vzdělaných občanů, jelikož již v roce 2010 byl jejich věkový průměr 48,8 let.

5.3.3.4 Stranická příslušnost

Význam kandidátů se stranickou příslušností je v menších samosprávách nízký. Jak je vidět v grafu 10, trend podílu straníků mezi kandidáty je v obci klesající. V roce 2018 kandidovalo v obci v komunálních volbách 81,3 % nestraníků, přestože polovina volebních subjektů byla politickými stranami.

Graf 10 Stranická příslušnost kandidátů v obci

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

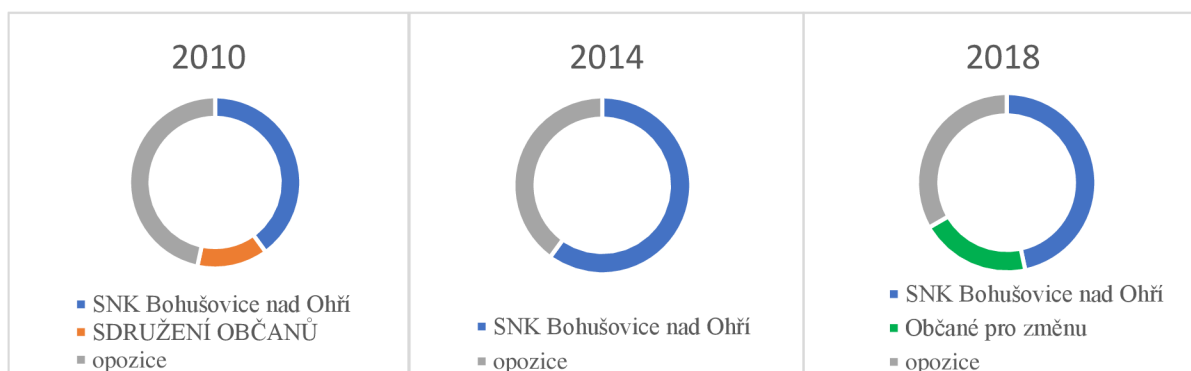
Klesající význam stranických kandidátů dokazuje i počet zvolených straníků. V letech 2010 a 2014 byli zvoleni 2 straníci a v roce 2018 byl dokonce pouze jeden ze zvolených zastupitelů členem politické strany.

Kvůli volebnímu neúspěchu ČSSD v roce 2018 došlo k rozpuštění místního sdružení. Jedinou reprezentantkou strany zůstala zastupitelka Galina Zemanová, která v příštím volebním období plánuje kandidovat za SNK Bohušovice nad Ohří. Politická strana ČSSD již v následujících komunálních volbách v roce 2022 kandidátní listinu sestavovat nebude. (rozhovor č. 5)

5.3.4 Vítězné koalice

Ve městě Bohušovice nad Ohří dochází k úpadku politických stran. V roce 2010 se do zastupitelstva obce dostalo 7 členů, v roce 2014 jen 4 členové a v roce 2018 dokonce pouze 2 členové kandidátních listin politických stran. Vítězné koalice byly ve všech třech funkčních obdobích složeny výhradně ze sdružení nezávislých kandidátů.

Graf 11 Složení vítězných koalic

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022), rozhovor č. 2

Nejvýznamnějším volebním subjektem je SNK Bohušovice nad Ohří, které ve všech třech sledovaných komunálních volbách získalo nejvíce hlasů. V roce 2010 utvořilo koalici se subjektem SDRUŽENÍ OBČANŮ, ve kterém působila současná starostka Kamila Čvančarová. V roce 2014 získalo SNK Bohušovice nad Ohří dostatečný počet hlasů, aby obsadilo 9 zastupitelských křesel a nemuselo s nikým vstupovat do koalice. V roce 2018 vytvořilo SNK Bohušovice nad Ohří vládnoucí koalici společně s volebním subjektem Občané pro změnu.

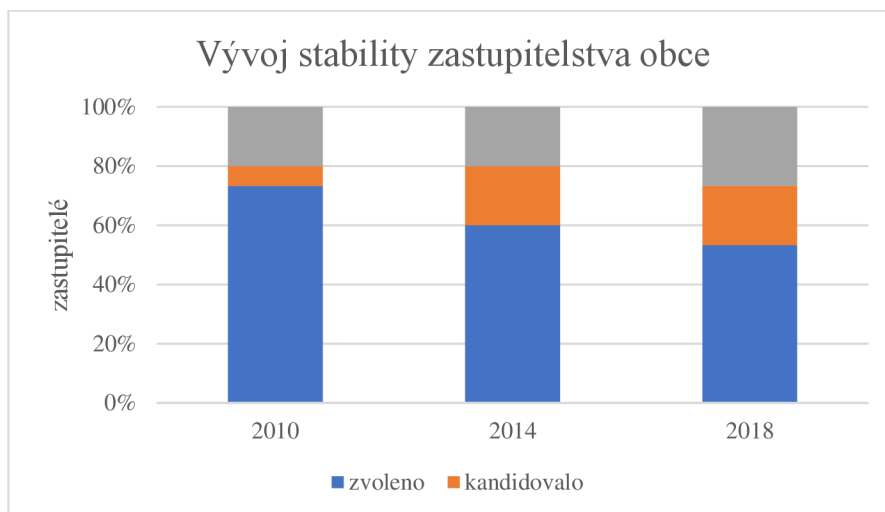
5.3.5 Stabilita zastupitelstva obce

SNK Bohušovice nad Ohří má v zastupitelstvu poměrně stabilní pozici. Parlamentní politické strany ztrácí svou pozici v komunální politice v Bohušovicích nad Ohří a jejich bývalí voliči podporují sdružení nezávislých kandidátů. V komunální politice v Bohušovicích tak nelze hovořit o pravicové a levicové politice. Vzhledem ke stabilitě voličských preferencí je složité vstoupit do komunálních voleb s novým volebním subjektem a uspět. (rozhovor č. 1)

Nedílnou součástí komunálních voleb je personální změna v zastupitelstvu obce. Míru obměny zastupitelů zachycuje graf 12. Každými volbami se snižuje počet zastupitelů, kteří

svůj mandát obhajují. V roce 2010 obhajovalo svůj mandát 12 zastupitelů, z toho 11 úspěšně. V následujících volbách obhajovalo svůj mandát opět 12 zastupitelů, avšak jen 9 úspěšně. V následujících komunálních volbách v roce 2018 došlo k největší obměně zastupitelů. Svůj post obhajovalo 11 zastupitelů, ale jen 8 z nich úspěšně.

Graf 12 Vývoj stability zastupitelstva obce

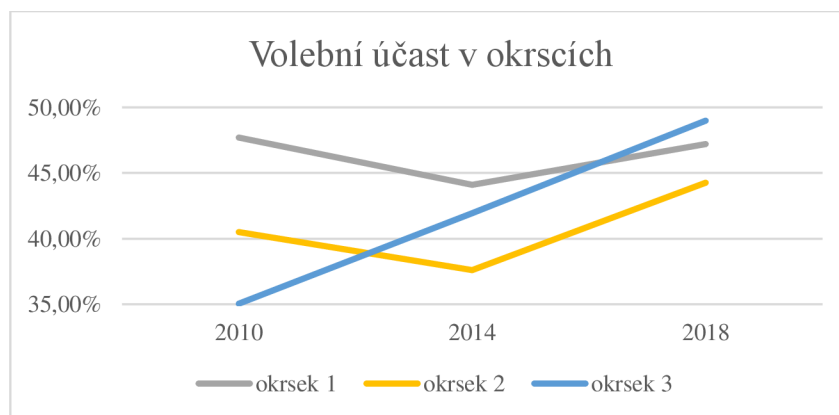

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

5.3.6 Výsledky v okrscích

Rozdíly mezi volební účastí jednotlivých okrsků jsou poměrně velké. V roce 2010 byla volební účast v největším okrsku 1 zdaleka nejvyšší. V následujících volbách volební účast okrsku 1 a 2 klesla, zatímco v okrsku 3 byl trend rostoucí. V komunálních volbách 2018 vzrostla volební účast ve všech třech okrscích, přičemž nejvyšší volební účast byla zaznamenána v okrsku 3, následoval okrsek 1 a za ním blížící se okrsek 2.

Graf 13 Volební účast v okrscích

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Důležitějším ukazatelem je absolutní počet platných hlasů v okrscích, vzhledem k různým velikostem okrsků.

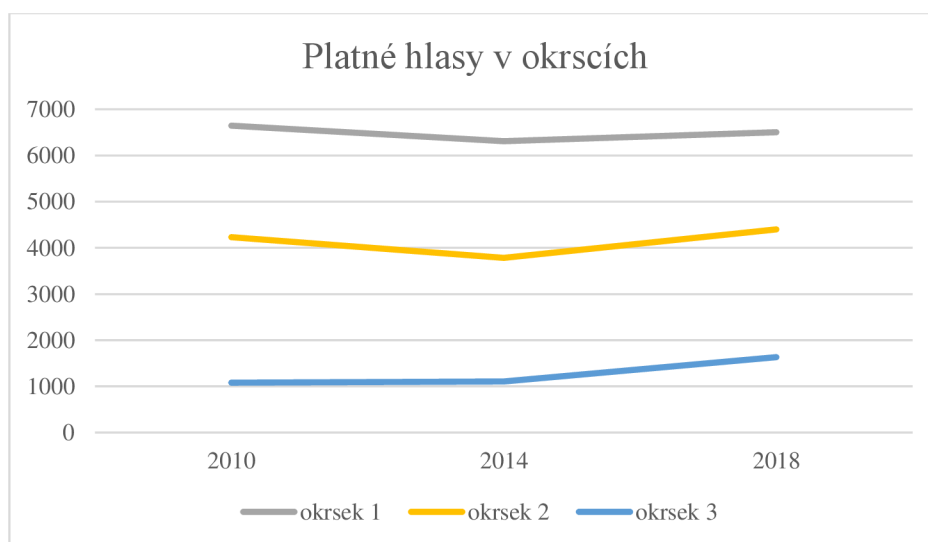
Tabulka 12 Voliči v seznamu (2018)

Voliči v seznamu (2018)		
okrsek 1	okrsek 2	okrsek 3
1034	714	247

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Mezi volebními okrsky jsou významné rozdíly v počtu voličů. Největším volebním okrskem je okrsek 1, následuje okrsek 2 a zdaleka nejmenším okrskem je okrsek 3 (místní část Hrdly).

Graf 14 Platné hlasy v okrscích

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Přestože volební účast v místní části Hrdly vzrostla z 35,04 % (2010) na hodnotu 48,99 % (2018), zůstává vliv okrsku 3 na výsledky voleb spíše okrajový (13,02 % všech platných hlasů).

V komunálních volbách v roce 2010, byly preference voličů ve všech okrscích podobné až na výjimku volebního výsledku SDRUŽENÍ OBČANŮ v okrsku 1, která rozhodla o složení vládnoucí koalice v obci. Ve všech okrscích získala nejvyšší počet hlasů vítězná strana SNK Bohušovice nad Ohří.

V následujících volbách došlo k absolutnímu vítězství SNK Bohušovice nad Ohří ve všech okrscích. V okrsku 1 získalo SNK Evropští demokraté 2. nejvyšší počet hlasů, zatímco v ostatních okrscích volby prohrála. Volební výsledky ČSSD a KSČM byly podobné.

V následujících komunálních volbách v roce 2018 vyhrálo SNK Bohušovice nad Ohří pouze v okrscích 1 a 2. V okrsku 3 vyhrál subjekt MĚSTO PRO VÁS, které získalo v okrsku 1 2. nejvyšší počet hlasů a v okrsku 2 3. nejvyšší počet hlasů. Další významnou stranou, která následně utvořila vítěznou koalici s SNK Bohušovice nad Ohří byl subjekt Občané pro změnu. Přestože v okrsku 3 získalo pouhých 4,47 %, ve zbylých dvou okrscích získala obdobný podíl hlasů jako MĚSTO PRO VÁS, což nakonec vyústilo v získání 3 mandátů potřebných pro vytvoření koalice.

SNK Bohušovice nad Ohří získalo na půdě komunální politiky v Bohušovicích silnou pozici především v okrscích 1 a 2. Význam politických stran ve všech okrscích klesá. Poměrně vysoký volební zisk ČSSD v okrsku 3 byl zapříčiněn kandidaturou lídryně strany Galiny Zemanové, předsedkyně osadního výboru místní části Hrdly, díky které strana získala alespoň 1 mandát. Tento fakt dokazuje, že význam volebního výsledku místní části Hrdly je marginální.

5.3.7 Preferenční hlasování

Preferenční hlasování je významnou součástí komunálních voleb v malých obcích. Vztah kandidáta s voličem je vzhledem k velikosti obce velmi silný. Tento jev je umocněn v místní části Hrdly, kde lidé využívají možnosti preferenčního hlasování tak, aby přidělili své hlasy místním kandidátům. (rozhovor č. 5)

Podle Hájka a Balíka není možné z výsledku voleb vyčíst přesný zisk preferenčních hlasů. Lze jen určit prokazatelný počet preferenčních hlasů. V roce 2018 se díky preferenčnímu hlasování posunuli na svých kandidátních listinách a díky tomu získali zastupitelský mandát 3 kandidáti. Za Občané pro změnu získal mandát Bc. Jaroslav Žalud DiS., který se posunul ze 4. místa na kandidátní listině na 3. pozici s 45 prokazatelně preferenčními hlasy. Dalším byla nová kandidátka za SNK Bohušovice nad Ohří Monika Kroufková, která se díky preferenčnímu hlasování posunula z 8. pozice na kandidátní listině na 2 s 29 prokazatelně preferenčními hlasy. Největší posun zaznamenal kandidát za MĚSTO PRO VÁS Vít Masopust, který se na kandidátce posunul z 13. pozice na 3. místo se 41 prokazatelně preferenčními hlasy. Velké oblibě voličů se těší například Mgr. Ivan Kožíšek, který získal 67 prokazatelně preferenčních hlasů, což ho posunulo na kandidátní listině z 2. na 1. pozici. (ČSÚ, 2018)

Při pohledu na výsledky komunálních voleb jednotlivých kandidátních listin je zjevné, že osobní vazby mezi voliči a kandidáty jsou velmi silné. Lidé tak často volí formou panašování a vybírají si kandidáty z celého spektra kandidátních listin.

5.4 Orgány obce

5.4.1 Organizační struktura

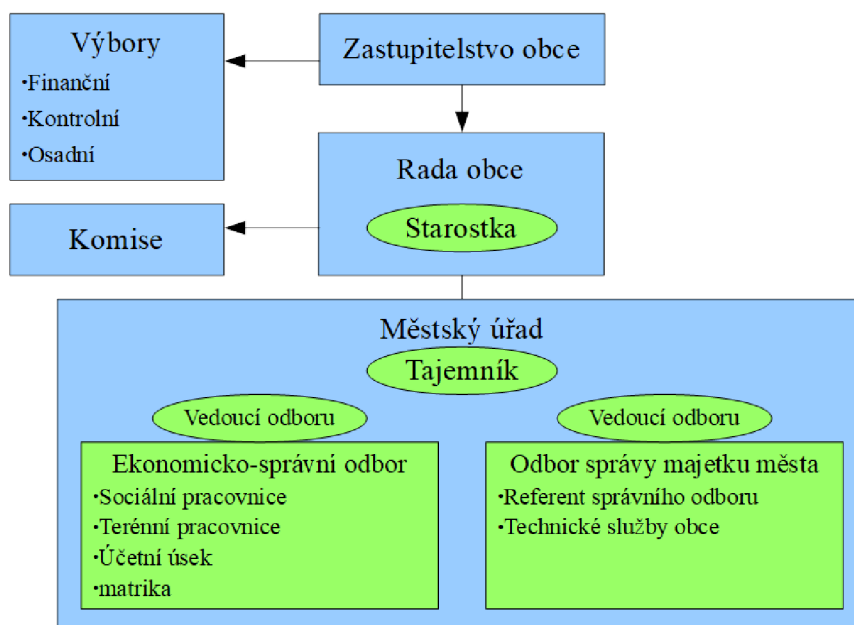
Organizační struktura obce je znázorněna na obrázku 4. Zastupitelstvo obce je nejdůležitějším orgánem obce. V Bohušovicích nad Ohří tvoří zastupitelstvo 15 volených členů. Z jejich řad se v ustanovujícím zasedání volí členové rady obce. Rada obce se skládá z 5 členů – starostka, místostarosta a 3 radní. Ve městě jsou zřízeny tři výbory. Vedle kontrolního a finančního výboru je navíc zřízen osadní výbor Hrdly.

Obecní úřad tvoří starostka, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce. Dlouhodobým tajemníkem obce a zároveň zástupcem správce GDPR je Martin Kratochvíl. Úřad je rozdělen do dvou odborů – ekonomicko-správní odbor a odbor správy majetku města.

Vedoucím Ekonomicko-správního odboru je Ing. Pavlína Gruntová. Pod tento odbor patří účetní úsek, matrika, sociální pracovnice a terénní pracovnice. Ekonomicko-správní odbor mimo jiné pomáhá finančnímu výboru a vykonává úkoly, které jim byly uloženy zastupitelstvem, popřípadě radou obce.

Vedoucím odboru správy majetku města je Bc. Ivo Hrzán, DiS, který do funkce nastoupil v posledním sledovaném volebním období. Tento odbor se stará o správu majetku obce, vyhotovuje investiční projekty, schvaluje a zpracovává správní žádosti a zajišťuje technické služby obce. (rozhovor č. 5)

Obrázek 4 Organizační struktura v obci

Zdroj: vlastní zpracování, rozhovor č. 5

5.4.2 Zastupitelstvo obce

Složení zastupitelstva obce bylo v prvních dvou sledovaných obdobích poměrně stabilní. Po komunálních volbách v roce 2018 došlo k větším personálním změnám, které však nevedly ke změně nejdůležitějších politických aktérů v obci. Jedná se o osoby, které sedí v zastupitelstvu obce alespoň tři volební období a zároveň vytváří vládnoucí koalici. Mezi ně patří současná starostka Kamila Čvančarová, místopředseda MUDr. Jiří Kožíšek, radní Mgr. Martin Kroufek a předsedkyně kontrolního výboru Mgr. Stanislava Kučerová.

Zastupitelstvo obce se schází přibližně 5krát až 6krát do roka, přičemž od roku 2020 byly termíny a počet schůzek ovlivněny pandemií covid-19. Rada obce vytváří program zasedání zastupitelstva obce, které o jednotlivých bodech programu diskutuje a následně hlasuje. Zasedání zastupitelstva probíhá veřejně a standardním způsobem.

Pozice vládnoucí koalice je silná a za současného složení zastupitelstva obce je schopna prosadit všechny své návrhy. Naopak opoziční zastupitelé ze subjektu MĚSTO PRO VÁS již prakticky rezignovali. Jeho členové kritizují vládnoucí koalici za nedostatečné využívání dotačních programů a rozpočtovou politiku. Poměrně silnou pozicí v zastupitelstvu disponuje jediná zastupitelka za ČSSD a předsedkyně osadního výboru Hrdly Galina Zemanová, která je se spoluprací s vládnoucí koalici velmi spokojená. Přestože byla její

strana ve volbách neúspěšná, podařilo se jí ve spolupráci s radou města a vedoucím odboru správy majetku města Bc. Ivo Hrzánem, DiS. prosadit téměř všechny body předvolebního programu.

Členové vládnoucí koalice hodnotí vzájemnou spolupráci kladně. Každý člen má prostor pro prezentaci vlastních názorů a zároveň nejsou nikým ovlivňováni při hlasování o jednotlivých bodech programu zasedání zastupitelstva. V komunální politice v Bohušovicích nad Ohří nelze dlouhodobě hovořit o politické soutěži v obci, nýbrž o „nepolitické“ správě obce. Osobní vztahy jsou pro prosazení návrhů v zastupitelstvu důležitější než politická příslušnost. V řadách vítězného volebního subjektu SNK Bohušovice nad Ohří najdeme zastupitele Jiřího Korandu, který ve většině témat nesouhlasí se svými kolegy z vládnoucí koalice. Co se ostatních členů vládnoucí koalice týče, panuje mezi nimi ve většině témat názorová shoda, čemuž dopomáhají i např. rodinné vazby v případě manželů Kroufků.

Komunikace s občany je pro současné zastupitele obce velmi důležitá. Často osobně diskutují s občany ohledně aktuálních problematik a snaží se jejich názory prezentovat a zastupovat i během zasedání zastupitelstva.

Jako největší úspěch místní politické správy považují zastupitelé vybudování protipovodňové bariéry, která byla úspěšně použita v roce 2013 a zabránila průniku vody do obce. (rozhovor č. 1-5)

5.4.3 Rada obce

Rada obce je důležitým orgánem obce, jehož členové jsou voleni v ustavujícím zasedání zastupitelstva obce z řad nově zvolených členů zastupitelstva obce. Poměrně velká stabilita složení zastupitelstva obce se podepsala na stabilním složení rady obce. Mezi stálé členy patří Kamila Čvančarová, Mgr. Martin Kroufek a MUDr. Jiří Kožíšek. (rozhovor č. 2)

Mezi stálé členy rady obce patřil také bývalý starosta města Ivo Hynl, který se v roce 2017 rozhodl po 27 letech ve funkci ze zdravotních důvodů z funkce starosty odstoupit. Do funkce starostky zvolili zastupitelé Kamilu Čvančarovou, která se v následujících komunálních volbách stala lídrem kandidátní listiny SNK Bohušovice nad Ohří. (www.litomericky.denik.cz)

S odchodem starosty města došlo v posledním sledovaném období k personálním změnám v radě, kterou tvoří tři členové SNK Bohušovice nad Ohří a dva radní

z partnerského koaličního subjektu Občané pro změnu. Současná rada obce se skládá ze starostky Kamily Čvančarové, místostarosty MUDr. Jiřího Kožíška, a radních Mgr. Martina Kroufka, Karla Čapka a Martina Šulce. Radní Mgr. Kroufek je spokojen se spoluprací rady obce, čemuž dopomáhá fakt, že v ní společně s Kamilou Čvančarovou a MUDr. Jiřím Kožíškem sedí již dlouhou řadu let. Ovšem s blížícími se komunálními volbami 2022 dochází stále častěji k názorovým konfliktům mezi starostkou a ostatními členy SNK Bohušovice nad Ohří. (rozhovor č. 2)

Z rozhovorů se zastupiteli vyplývá, že je rada hlavním tvůrcem politické agendy v obci a zároveň je schopna prosadit většinu svých návrhů v zastupitelstvu obce. Opoziční subjekt MĚSTO PRO VÁS není spokojen s jednáním rady. Naopak zastupitelka Galina Zemanová (ČSSD) hodnotí spolupráci s radou velmi kladně, což si vysvětluje svou rolí předsedkyně osadního výboru Hrdly. (rozhovor č. 1-5)

5.4.4 Výbory

5.4.4.1 Finanční výbor

Finanční výbor se v obci schází jednou měsíčně ve složení:

- Předseda – Lukáš Benda
- Členové – Aneta Laubová, Jiří Koranda

Předložené podklady na schůzi předkládá ekonomický odbor Městského úřadu. Zastupitelstvo obce je rozpočtově odpovědné. V současné době hospodaří zastupitelstvo obce se schodkovým rozpočtem, které je financováno z ušetřených financí z minulých let. (rozhovor č. 4)

5.4.4.2 Kontrolní výbor

Kontrolní výbor se běžně schází 5krát ročně ve složení:

- Předsedkyně – Mgr. Stanislava Kučerová
- Členové – Monika Kroufková, Pavla Čapková

Výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, jako jsou veřejnoprávní smlouvy, dotace sportovním spolkům, příspěvky sdružením a svazům a plnění usnesení jednání zastupitelstva. Na konci schůze je proveden zápis, který se následně předkládá na radu obce a zastupitelstvo obce. V případě nejasností komunikují členové

výboru s tajemníkem města Martinem Kratochvílem, nebo vedoucí ekonomicko-správního odboru Ing. Pavlínou Gruntovou. (rozhovor č. 3)

5.4.4.3 Osadní výbor

Osadní výbor Hrdly byl založen v roce 2006. V současné době je výbor složen následovně:

- Předsedkyně – Galina Zemanová
- Členové – Mgr. Jitka Bičovská, Ing. Jana Pavlasová

Výbor využívá pro schůze prostory knihovny v Hrdlech. Osadní výbor se pravidelně schází jednou za měsíc, každopádně alespoň jeden člen výboru je každý čtvrtek přítomen v místní knihovně za účelem naslouchání názorů občanů, který je pro ně velmi důležitý a na jeho základě následně předkládají zastupitelstvu obce své návrhy.

Funkční období od roku 2018 hodnotí předsedkyně výboru velmi kladně. Dřívější složení osadního výboru se věnovalo pouze organizaci kulturních akcí. Současné složení výboru vkládá své úsilí spíše do investic v místní části. Spolupráci se zastupitelstvem obce, jehož je sama členkou, hodnotí předsedkyně osadního výboru Galina Zemanová velmi kladně. Město ve funkčním období od roku 2018 realizovalo v místní části na návrh osadního výboru několik investičních projektů. Mezi největší úspěchy současného osadního výboru patří vybudování cyklostezky Bohušovice nad Ohří – Hrdly, zhotovení nového osvětleného přechodu pro chodce, rekonstrukce multifunkčního sportovního hřiště a zhotovení nového sběrného dvora. (rozhovor č. 5)

5.5 Finance

5.5.1 Rozpočet

Tabulka 13 znázorňuje skutečné rozpočty od roku 2010 do roku 2021. Většinu příjmů tvoří daňové příjmy, které se mezi lety 2010 a 2011 navýšily o 86,83 %. K navýšení došlo i na straně výdajů, kde největší položku tvoří běžné výdaje. U běžných výdajů došlo mezi lety 2010 a 2021 k navýšení o 97 %. V roce 2021 tvořily běžné výdaje 84,39 % všech příjmů.

Během let 2010 a 2011 realizovalo město schodkový rozpočet s celkovým přebytkem výdajů ve výši 21,2 mil. Kč. Schodkový rozpočet zapříčinila ekonomická krize, která se

projevila na daňových příjmech, a především předfinancování projektu revitalizace veřejného prostranství, které bylo zpětně hrazeno dotačním programem regionálního operačního programu Severozápad.

„Hlavní příčinou rozdílu mezi příjmy a výdaji je skutečnost, že na revitalizaci veřejného prostranství byly použity vlastní zdroje ve výši 17 419 626,- Kč. Bylo provedeno předfinancování akce a finanční krytí bude poskytnuto po schválení dotace z regionálního operačního programu Severozápad. V r. 2011 byla poskytnuta pouze 1 část dotace ve výši 5 368 336,39 Kč. Daňové příjmy vzhledem k finanční krizi nebyly naplněny tak, jak bylo plánováno. Příjmy na daních jsou o 1,5 mil. nižší než v loňském roce.“ (Komentář k hospodaření za IV. kvartál 2011, 17. 2. 2012)

Tabulka 13 Rozpočet obce (2010-2021)

rok	Příjmy	Výdaje	Saldo
2010	29 813 460 Kč	37 827 450 Kč	-8 013 990 Kč
2011	30 412 942 Kč	43 626 795 Kč	-13 213 853 Kč
2012	29 108 954 Kč	24 717 434 Kč	4 391 520 Kč
2013	33 330 724 Kč	23 664 505 Kč	9 666 219 Kč
2014	30 739 977 Kč	28 885 964 Kč	1 854 013 Kč
2015	32 789 928 Kč	27 114 568 Kč	5 675 360 Kč
2016	34 489 383 Kč	28 723 726 Kč	5 765 657 Kč
2017	37 405 999 Kč	32 892 405 Kč	4 513 594 Kč
2018	41 989 123 Kč	34 163 682 Kč	7 825 441 Kč
2019	40 487 401 Kč	39 206 031 Kč	1 281 370 Kč
2020	41 872 447 Kč	44 716 413 Kč	-2 843 966 Kč
2021	44 718 511 Kč	49 777 651 Kč	-5 059 140 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna.cz

V následujících letech až do roku 2019 realizovalo město přebytkové rozpočty, díky kterým dokázalo navýšit finanční prostředky na bankovních účtech na 47,9 mil. Kč. Přebytkového rozpočtu bylo dosaženo díky nízkým kapitálovým investicím.

V letech 2020 a 2021 byl rozpočet schodkový. Příčinou bylo především navýšení jak běžných, tak investičních výdajů, které převyšovaly nad navýšením daňových příjmů obce.

Graf 15 Vývoj zadluženosti a stavu na bankovních účtech

Zdroj: vlastní zpracování, monitor.statnipokladna.cz

Město dlouhodobě nevyužívá pro financování svých aktivit bankovní úvěry. Ukazatel zadluženosti je od roku 2011 nulový. Díky přebytkovým rozpočtům si město vytvořilo dostatečné množství finančních prostředků, pro realizaci schodkových rozpočtů v letech 2020 a 2021 bez využití cizích zdrojů.

Kritika opozičních zastupitelů směřuje ke špatnému hospodaření obce. Důvodem, proč má město současně velké množství finančních prostředků bylo snížení investičních výdajů obce. Kvůli tomu docházelo k zanedbávání a odkládání řešení důležitých obecních problémů, zatímco peněžní prostředky města byly znehodnocovány. V posledním funkčním období došlo k personální změně na postu vedoucího odboru správy majetku města, které vedlo ke změně pohledu města k investičním plánům. V současné době probíhá ve městě realizace několika investičních projektů. (rozhovor č. 5)

5.5.2 Investice

V komunálních volbách v roce 2018 došlo k největším personálním změnám ve sledovaných volebních obdobích, což mělo vliv i na hospodaření obce. To začalo být proinvestiční, čemuž z velké míry pomáhá i vedoucí odboru správy majetku města, s jehož příchodem začalo město z větší míry využívat dotační programy. Město si vzhledem k uspořeným finančním prostředkům může dovolit realizovat investiční projekty, aniž by si muselo peníze půjčovat. Současné vedení města pracuje se schodkovými rozpočty a čerpá

ušetřené peníze z minulých let za účelem rozvoje města. Město investuje do revitalizace, rekonstrukce infrastruktury (chodníky, silnice, kanalizace, cyklostezky) a aktuálně se pracuje na projektu přístavby Základní školy a rozšíření hasičské zbrojnice. (rozhovory č. 1-5)

5.5.2.1 Přístavba Základní školy

Vedení města a základní školy se shodla na tom, že by všechny třídy základní školy měly být pod jednou střechou. Za současných kapacit ZŠ to však není možné a vyučování probíhá i v protilehlé budově radnice města. Město se tudíž rozhodlo k rozšíření ZŠ (obrázek 8). Zastupitelstvo města tento projekt schválilo a vyhlásilo veřejnou soutěž. Na základě veřejné soutěže rozhodlo zastupitelstvo obce o výsledku výběrového řízení a za zhotovitele stavby zvolilo společnost ALLKON s. r. o. za nabídnutou cenu 24.997.100,35 Kč bez DPH. Přestože město má dostatek finančních prostředků pro realizaci stavby, rozhodlo zastupitelstvo obce o financování úvěrem od Komerční banky a. s. Jedná se o bezúročnou půjčku 30 milionů korun, které bude město splácet po dobu 10 let. Zastupitelé se rozhodli pro tento způsob financování, aby nemuseli razantně zasahovat do finančního polštáře obce a rozložili výdaje do několika období. Zastupitelstvo zároveň podalo žádost o dotaci na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, konkrétně se jedná o program Podpora obnovy a rozvoje venkova s dotačním titulem Rekonstrukce a přestavba veřejných budov, která by mohla krýt až 60 % výdajů na realizaci projektu. (rozhovory č. 1-5)

5.5.2.2 Cyklostezka Bohušovice nad Ohří – Hrdly

O projektu cyklostezky vedoucí z místní části Bohušovice nad Ohří do místní části Hrdly se v obci hovořilo již několik volebních období. K realizaci projektu došlo až v posledním volebním období. Projekt byl rozdělen do tří etap. V roce 2019 byla zhotovena první část cyklostezky mezi mostem přes řeku Ohře a železničním viaduktem asi 200 metrů vzdáleným od Hrdel (obrázek 9). Druhou etapu brzdilo vykoupení soukromých pozemků od viaduktu do Hrdel. Město plánuje realizovat druhou etapu v příštím volebním období (2022-2023), se kterou bude souviset úprava silničních komunikací a návsi v Hrdlech z důvodu bezpečnosti cyklistů a chodců. Zhotovení třetí části cyklostezky bude nejnáročnější, jelikož musí vést

přes řeku Ohře. Současní zastupitelé plánují, že dojde k rozšíření současného silničního mostu přes řeku. (rozhovor č. 1-5)

5.5.2.3 Parkovací místa

Občané v rezidenční zóně poblíž vlakového nádraží čelili problému s parkovacími prostory, jelikož do Bohušovic přijíždí lidé z okolí, za účelem dojíždění do školy či zaměstnání. Zastupitelstvo obce rozhodlo o zřízení zpoplatněných parkovacích zón v ulici Nádražní a Pivovarská (obrázek 10) a zhotovilo poblíž vlakové trati bezplatné parkoviště pro cestující (obrázek 11)

Další problém s nedostatkem parkovacích míst muselo zastupitelstvo obce řešit v ulici Nová, kde se nachází několik panelových domů. Zastupitelstvo obce schválilo zhotovení placené parkovací zóny u kotelny (obrázek 12). Zastupitelé se obávají, že se jedná pouze o dočasné řešení situace.

Části obyvatel se nelíbí, že musí za parkování před svými domy platit. Zastupitelé obce jim oponují tím, že se měli účastnit veřejných zasedání zastupitelstva, kde mohli předložit alternativní návrhy řešení. Dále přichází kritika placených parkovacích zón z řad obyvatel okolních ulic, kteří si stěžují, že lidé využívají neplacená parkovací místa před jejich domy. Město chce problém řešit lepším organizováním neplacené parkovací zóny v okolí železniční trati za účelem zvýšení kapacity parkoviště. (rozhovor č. 1-5)

5.5.2.4 Rekonstrukce hasičské zbrojnice

Sdružení dobrovolných hasičů má v obci silné postavení, jelikož mnoho jeho členů jsou zároveň členové nejsilnějšího politického celku SNK Bohušovice nad Ohří. Zastupitelstvo schválilo koupi nového hasičského vozu. Až po samotné koupi vozu se zjistilo, že současná velikost hasičské zbrojnice nevyhovuje potřebám nového vozu. Důsledkem bylo rozhodnutí zastupitelstva obce o rozšíření hasičské zbrojnice. Momentálně je na projekt vypsáno výběrové řízení. (rozhovor č. 3,5)

6 Závěr

Životní úroveň obyvatel města Bohušovice nad Ohří koreluje s životní úrovní obyvatel okresu Litoměřice, která je na poměry ústeckého kraje vysoká. Město se nachází v blízkém okolí větších měst, je vybaveno dobrou dopravní dostupností do měst jako je Praha a Ústí nad Labem a samo o sobě disponuje dobrou občanskou vybaveností. Obec se potýká s problémem odlivu obyvatel, především mladých rodin, což souvisí se stárnutím obyvatelstva obce.

V obci působí stabilně 3 volební strany. Mezi ně patří nejsilnější SNK Bohušovice nad Ohří, jehož kandidátní listina je alespoň na předních příčkách stabilní. Dále mezi ně patří politické strany s KSČM a ČSSD, jejichž vliv v obci s postupem času klesá a s jejichž účastí se v příštích komunálních volbách již nepočítá. Minoritní část kandidátů z těchto volebních subjektů jsou členové samotných politických stran, avšak tito kandidáti zastupitelský mandát až na výjimku Pavly Čapkové (KSČM) nezískávají. S každými komunálními volbami vznikají další kandidátní listiny SNK, v současném volebním období se jedná o opoziční subjekt MĚSTO PRO VÁS a koaliční subjekt Občané pro změnu.

Výsledky komunálních voleb v letech 2010, 2014 a 2018 ukázaly, že ve městě dlouhodobě funguje nejsilnější volební strana SNK Bohušovice nad Ohří, jejíž přední představitelé se těší velké oblíbenosti občanů. Ta vytváří na základě osobních vztahů vládnoucí koalice společně s jinými SNK. Zájem občanů města o komunální politiku postupně narůstá. Důkazem je nejen rostoucí volební účast, ale i rostoucí účast obyvatel na veřejných zasedáních zastupitelstva obce. Zájem o politiku souvisí s projekty vedení města, které se obyvatel obce bezprostředně týkají, např. placené parkovací zóny. Kvůli podobným sporným projektům mění tradiční voliči SNK Bohušovice nad Ohří své volební preference a více prostoru získávají jiná SNK. Zájem o dění v obci dokazuje i rostoucí počet mladých kandidátů. Na rozdíl od celorepublikového průměru došlo v obci k nárůstu počtu kandidátů mladších 40 let a poklesu kandidátů starších 60 let. Z důvodu silných osobních vazeb kandidátů s obyvateli obce využívají voliči často preferenčního hlasování, díky kterému v roce 2018 získali zastupitelský mandát 3 zastupitelé.

Z pohledu místní části Bohušovice nad Ohří ovlivňují dění v obci především členové rady obce, kteří si i díky silné pozici v zastupitelstvu dokážou prosadit své návrhy. Dalším důležitým aktérem z pohledu obyvatel místní části Hrdly je předsedkyně osadního výboru

Galina Zemanová, která se členy rady obce navázala dobré vztahy a díky vzájemné spolupráci splnila většinu předvolebního programu v místní části.

V posledním volebním období došlo ve městě k důležitým personálním změnám na pozici starosty obce a vedoucího odboru správy majetku města. Důsledkem těchto změn je změna hospodaření obce, která v současné době pracuje s proinvestičními rozpočty a signifikantním způsobem využívá různé dotační programy pro realizaci rozvojových projektů v obci. Město si díky naspořeným peněžním prostředkům může dovolit financovat projekty v oblasti rozvoje obce z vlastních prostředků.

Město momentálně pracuje na realizaci přístavby ZŠ, rekonstrukci hasičské zbrojnice a řešení problému s nedostatkem parkovacích míst. Mezi dlouhodobé investiční plány patří kompletní zhotovení cyklostezky mezi místními částmi obce a revitalizace obce.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada. Politologie. ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.

BERNARD, Josef, 2012. Individuální charakteristiky kandidátů ve volbách do zastupitelstev obcí a jejich vliv. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*. roč. 48, č. 4, s. 613-640. ISSN 0038-0288.

BUBENÍČEK, Václav, 2010. *Lokální modely demokracie v malých obcích ČR*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd. Disertační práce.

ČMEJREK, Jaroslav, ČOPIK, Jan, 2016. *Veřejná správa*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-7394-578-7.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada. Politologie. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČOPIK, Jan, KOPŘIVA, Radek, ČMEJREK, Jaroslav, 2021. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*. roč. 47, č. 2, s. 167-185. ISSN 0300-3930.

HÁJEK, Lukáš, BALÍK, Stanislav, 2020. *Komunální volby v roce 2018*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav. ISBN 9788021096028.

HEINELT, Back, HLEPAS, Nikolaos, 2006. *Typologies of Local Government Systems. The European Mayor. Political Leaders in the Changing Context of Local Democracy.* Wiesbaden: VS Verlag, s. 23-42.

KOUDELKA, Zdeněk, 2007. *Samospráva.* Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-665-5.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona, 2015. *Politické aspekty financování českých měst.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, ISBN 978-80-246-2744-1.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona, JÜPTNER, Petr, 2012. Finanční aspekty autonomie českých municipalit v postojích politických aktérů. *Politologický časopis / Czech Journal of Political Science.* č. 4, s. 341-358. ISSN 1211-3247

MACHOVÁ, Zuzana, 2013. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití.* Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2342-9.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe.* 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

ŠEDO, Jakub, 2009. Preferenční hlasy v komunálních volbách – zdroj obměny či stability volených reprezentantů? *Acta Politologica*, Vol. 1, No. 3, s. 344-365. ISSN 1803-8220.

7.2 Internetové zdroje

Biskupství litoměřické [online], 2022. [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://katalog.dltm.cz/web/farnosti/1277>

Český statistický úřad [online], 2022. [cit. průběžně od 2021-12-10 do 2022-03-04]. Dostupné z: www.czso.cz

Český statistický úřad [online], 2022. [cit. průběžně od 2021-12-10 do 2022-03-04].
Dostupné z: www.volby.cz

Český statistický úřad [online], 2011. [cit. průběžně od 2021-12-10 do 2022-02-09].
Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31288&u=_VUZEMI_43_564591#profil31313=page%3Dpozice-profilu%26rqup%3DA%26pvo%3DPU-SLDB-8%26z%3DT%26f%3DTABULKA%26clsp%3D31313%26katalog%3D31313&w=

Český úřad zeměměřický a katastrální [online], 2022. [cit. 2022-01-05]. Dostupné z:
<https://vdp.cuzk.cz/>

SDH Bohušovice nad Ohří [online], c2010-2018. [cit. 2022-01-04]. Dostupné z:
http://www.hasici-bohusovice.cz/mesta_bohusovice.html

Litoměřický deník [online], 2017. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z:
https://litomericky.denik.cz/zpravy_region/nejdele-slouzici-mestsky-starosta-se-rozhodl-predat-funkci-20171212.html

Město Bohušovice nad Ohří [online], 2022. [cit. průběžně od 2021-12-10 do 2022-03-04].
Dostupné z: www.bohusovice.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí [online], 2022 [cit. 2022-02-06]. Dostupné z:
<https://www.mpsv.cz/>

MONITOR: informační portál Ministerstva financí [online], 2022. [cit. 2022-02-21].
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00263362/prehled?rad=t&obdobi=2111>

Památkový katalog [online], c2015. [cit. 2022-01-04]. Dostupné z:
<https://www.pamatkovykatalog.cz/drazni-vlecka-bohusovicka-cast-20013333>

ZŠ *Bohušovice* [online], 2022. [cit. průběžně od 2021-12-10 do 2022-03-04]. Dostupné z:
www.zsbohusovice.cz

7.3 Legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů

7.4 Jiné zdroje

Strategický plán rozvoje města Bohušovice nad Ohří

Komentář k hospodaření za IV. kvartál 2011

7.5 Rozhovory se zastupiteli

Rozhovor č. 1 – Mgr. Ivan Kožíšek, ze dne 11. 2. 2022

Rozhovor č. 2 – Mgr. Martin Kroufek, ze dne 16. 2. 2022

Rozhovor č. 3 – Monika Kroufková, ze dne 16. 2. 2022

Rozhovor č. 4 – Jiří Koranda, ze dne 19. 2. 2022

Rozhovor č. 5 – Galina Zemanová, ze dne 25. 2. 2022

8 Přílohy

8.1 Tabulky

Tabulka 14 Výsledky voleb v okrscích (2010)

Výsledky voleb v okrscích (2010)						
kandidátní listina	okrsek 1		okrsek 2		okrsek 3	
název	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
KSČM	1072	16,13 %	700	16,54 %	298	27,59 %
SNK Bohušovice nad Ohří	2569	38,65 %	1676	39,59 %	322	29,81 %
ČSSD	916	13,78 %	818	19,32 %	190	17,59 %
SDRUŽENÍ OBČANŮ	1154	17,36 %	348	8,22 %	102	9,44 %
ODS	935	14,07 %	691	16,32 %	168	15,56 %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Tabulka 15 Výsledky voleb v okrscích (2014)

Výsledky voleb v okrscích (2014)						
kandidátní listina	okrsek 1		okrsek 2		okrsek 3	
název	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
SNK Bohušovice nad Ohří	3444	54,58 %	2233	59,03 %	598	53,97 %
ČSSD	877	13,90 %	669	17,68 %	199	17,96 %
KSČM	895	14,18 %	562	14,86 %	213	19,22 %
SNK Evropští demokraté	1094	17,34 %	319	8,43 %	98	8,84 %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Tabulka 16 Výsledky voleb v okrscích (2018)

Výsledky voleb v okrscích (2018)						
kandidátní listina	okrsek 1		okrsek 2		okrsek 3	
název	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Občané pro změnu	1183	18,20 %	933	21,20 %	73	4,47 %
SNK Bohušovice nad Ohří	2961	45,55 %	2019	45,89 %	362	22,17 %
ČSSD	300	4,61 %	242	5,50 %	425	26,03 %
SPD	186	2,86 %	239	5,43 %	41	2,51 %
MĚSTO PRO VÁS	1311	20,17 %	663	15,07 %	519	31,78 %
KSČM	560	8,61 %	304	6,91 %	213	13,04 %

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

Tabulka 17 Zvolení kandidáti (2010-2018)

Kandidát	Volby 2010			Volby 2014			Volby 2018		
	kandidátní listina	poř. číslo	mandát	kandidátní listina	poř. číslo	mandát	kandidátní listina	poř. číslo	mandát
Jandourek Jiří JUDr.	KSČM	6	X						
Lorenc Vladimír Ing.	KSČM	3	X						
Čapková Pavla	KSČM	2	X	KSČM	1	X	KSČM	1	X
Hynl Ivo	SNK - Bohušovice nad Ohří	1	X	SNK Bohušovice nad Ohří	11	X			
Kožíšek Jiří MUDr.	SNK - Bohušovice nad Ohří	2	X	SNK Bohušovice nad Ohří	2	X	SNK Bohušovice nad Ohří	2	X
Kroufek Martin Mgr.	SNK - Bohušovice nad Ohří	3	X	SNK Bohušovice nad Ohří	3	X	SNK Bohušovice nad Ohří	3	X
Kučerová Stanislava Mgr.	SNK - Bohušovice nad Ohří	5	X	SNK Bohušovice nad Ohří	5	X	SNK Bohušovice nad Ohří	4	X
Šinfeltová Jitka	SNK - Bohušovice nad Ohří	8	X						
Grindler Vít	SNK - Bohušovice nad Ohří	4	X	SNK Bohušovice nad Ohří	4	X			
Šorma Antonín	ČSSD	1	X						
Kadeřábek Ivo Ing.	ČSSD	2	X	ČSSD	2	X			
Krumbholcová Iva Ing.	SDRUŽENÍ OBČANŮ	1	X						
Čvančarová Kamila	SDRUŽENÍ OBČANŮ	3	X	SNK Evropští demokraté	1	X	SNK Bohušovice nad Ohří	1	X
Kožíšek Ivan Mgr.	ODS	4	X	SNK Bohušovice nad Ohří	11	X	MĚSTO PRO VÁS	2	X
Chlebná Zuzana Mgr.	ODS	3	X						
Dudková Dagmar Bc.				SNK Bohušovice nad Ohří	6	X			
Koranda Jiří				SNK Bohušovice nad Ohří	7	X	SNK Bohušovice nad Ohří	6	X
Prajzler Michal				SNK Bohušovice nad Ohří	8	X			
Šimková Jana				ČSSD	6	X			
Čapek Jaroslav				KSČM	2	X			
Benda Lukáš				SNK Evropští demokraté	2	X	SNK Bohušovice nad Ohří	5	X
Šulc Martin							Občané pro změnu	1	X
Žalud Jaroslav Bc. DiS.							Občané pro změnu	4	X
Čapek Karel							Občané pro změnu	2	X
Kroufková Monika							SNK Bohušovice nad Ohří	8	X
Zemanová Galina							ČSSD	1	X
Hančl Petr Bc.							MĚSTO PRO VÁS	1	X
Masopust Vít							MĚSTO PRO VÁS	13	X

Zdroj: vlastní zpracování, ČSÚ (2022)

8.2 Obrázky

Obrázek 5 Kostel svatého Prokopa a Mikuláše

Zdroj: autor

Obrázek 6 Obecní úřad Hrdly

Zdroj: autor

Obrázek 7 Radnice Bohušovice nad Ohří

Zdroj: autor

Obrázek 8 Přístavba ZŠ Bohušovice

Zdroj: autor

Obrázek 9 Cyklostezka Bohušovice – Hrdly

Zdroj: autor

Obrázek 10 Placené parkoviště v ulici Nádražní

Zdroj: autor

Obrázek 11 Neplacené parkoviště u nádraží

Zdroj: autor

Obrázek 12 Placené parkoviště v ulici Nová

Zdroj: autor

Obrázek 13 Budova hasičské zbrojnice

Zdroj: autor

8.3 Otázky v rozhovorech

8.3.1 Komunální volby

- Co vás vedlo k rozhodnutí kandidovat do zastupitelstva obce? Měl(a) jste nějaké cíle, kterých byste chtěla dosáhnout?
- Jakým způsobem probíhala vaše předvolební kampaň? Jakým způsobem jste se snažili zaujmout potenciálního voliče? (reklamy, sociální sítě, kontakt s voliči apod.) Jak jste sestavovali kandidátní listinu?
- Jste spokojen(á) s výsledkem komunálních voleb? Máte ambice kandidovat příští rok znova? Dopadly dle Vašeho očekávání?
- Budete kandidovat i v následujících komunálních volbách?
- Jak probíhala volba paní starostky a rady obce? Bylo jednání náročné? Vznikla v zastupitelstvu vládnoucí koalice?
- Dokázal(a) byste vysvětlit, co zapříčinilo poměrně vysoký nárůst volební účasti v roce 2018?

8.3.2 Komunální politika

- Jak probíhala volba paní starostky a rady obce? Bylo jednání náročné? Vznikla v zastupitelstvu vládnoucí koalice?
- Naplnila role zastupitele obce Vaše očekávání? Myslíte si, že máte vliv na rozvoj obce?
- Lze za současného složení zastupitelstva města prosadit všechny Vaše návrhy? Jak jste spokojen(á) s komunikací uvnitř zastupitelstva obce?
- Zajímáte se o veřejné mínění ohledně diskutovaných témat v obci? Pokud ano, jakým způsobem dokážou občané ovlivnit Váš názor?
- Pod správu města spadá i obec Hrdly. Myslíte si, že spojení větší a menší obce prospívá oběma stranám? Proč ano, proč ne?
- V zastupitelstvu jsou strany, které získaly pouze jeden mandát (KSČM, ČSSD). Jaká je role těchto zastupitelů? Mají vliv na rozhodování v obecním zastupitelstvu? Jak vnímáte klesající trend volebních preferencí politických stran?

- Jak byste hodnotil(a) povolební spolupráci jednotlivých členů sdružení nezávislých kandidátů? Spolupracují, nebo se názorově rozcházejí?

8.3.3 Investice

- Jaké jsou dlouhodobé investiční plány města?
- Které problémy v obci považujete za důležité? Proč? Pracujete na jejich řešení?
- Jak vnímáte hospodaření obce? Souhlasíte se současnými schodkovými rozpočty?

8.3.4 Výbory

- Sama jste členkou kontrolního výboru. Co tato funkce obnáší? Jak často se kontrolní výbor v Bohušovicích nad Ohří schází? Narazili jste někdy při kontrolní činnosti na nějaké nesrovnalosti? Jak jste je řešili? (rozhovor č. 3)
- Sám jste členem finančního výboru. V čem tato funkce spočívá? Kdo jsou současní členové výboru? Jak často se finanční výbor v Bohušovicích nad Ohří schází? Jak byste hodnotil hospodaření s obecním majetkem a finančními prostředky? (rozhovor č. 4)
- Jak byste hodnotila spolupráci zastupitelstva obce a osadního výboru Hrdly? Kdo v současné době sedí v osadním výboru? Jak často se scházíte? Čeho jste v tomto volebním období dosáhli? (rozhovor č. 5)